

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 44. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE, ODRŽANE 19. 4. 2010. GODINE, S POČETKOM U 12,10
SATI

SULEJMAN TIHIĆ:

Dame i gospodo, poštovane kolegice i kolege delegati, prisutni predstavnici Vijeća ministara BiH i međunarodne zajednice, poštovani predstavnici medija, srdačno vas pozdravljam i otvaram nastavak 44. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Prije nego što nastavim dalje, želim se izvinuti zbog kašnjenja i zahvaliti na razumijevanju.

Na sjednici je prisutno 15 delegata, od kojih pet iz bošnjačkog, pet iz hrvatskog i pet iz srpskog naroda.

Za nastavak 44. sjednice ostalo nam je da razmotrimo sljedeće tačke utvrđenog dnevnog reda: od 15. tačke pa do 30. Mislim da imate pred sobom da ne čitam sve ove tačke dnevnog reda, jer je to ranije već ušlo u stenogram kada smo otvorili sjednicu.

Mi prelazimo na 15. tačku dnevnog reda.

IVO MIRO JOVIĆ
/nije uključen mikrofonom/

SULEJMAN TIHIĆ:
Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju i supredsjedatelji, drage i poštovane kolege i svi nazočni današnjoj sjednici našeg doma, svjedoci smo strašne tragedije koja je zadesila prijateljsku, slavensku i europsku Poljsku. Jučer su pokopani ... ostaci prijatelja iz Poljske – predsjednika države i najbližih suradnika. Pošto se radi o velikim razmjerama ovog tragičnog čina, zamolio bih da minutom šutnje pridružimo se parlamentima zemalja u Europi koji su to učinili prilikom svojih zasjedanja.

SULEJMAN TIHIĆ:
Pozivam delegate da odamo počast predsjedniku Lehu Kačinskom i svim žrtvama.

/ODAVANJE POČASTI/

SULEJMAN TIHIĆ:

Neka je vječna slava predsjedniku Republike Poljske Lehu Kačinskom i delegaciji koja je nastradala u avionskoj nesreći.

Zahvaljujem se gospodinu Joviću.

Prelazimo na 15. tačku dnevnog reda:

Ad. 15. Prijedlog zakona o promociji malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje) – predlagač: Vijeće ministara BiH

SULEJMAN TIHIĆ:

Ovo je prvo čitanje. ... U skladu sa članom 100. Poslovnika prvo se vodi rasprava o neophodnosti i principima na kojima je prijedlog zakona zasnovan. Dobili ste Mišljenje Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj. Komisija je prihvatila principe predloženog zakona. Predstavnički dom je usvojio Prijedlog zakona u prvom čitanju i donio zaključak da se organizuje javna rasprava o Prijedlogu zakona.

Riječ dajem Zoranu Koprivici koga je Zajednička komisija imenovala za izvjestioca. Izvolite, gospodine.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Pozdravljam sve prisutne na današnjoj sjednici, pozdravljam gospodu iz Vijeća ministara, goste i gospodu delegate u Domu naroda.

Kao što rekoste u uvodnom dijelu, Komisija za ekonomske reforme i razvoj jednoglasno je podržala principe predloženog 'Zakona o promociji malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u BiH'. Bosna i Hercegovina na državnom nivou nema ni jedan zakon koji reguliše ovu oblast. U svijetu, u EU preko 90% je malih i srednjih preduzeća. Kao što je poznato, Vijeće ministara je već ranije donijelo Strategiju razvoja malih i srednjih preduzeća, a član 93. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju predviđa jačanje i razvoj malih i srednjih preduzeća u BiH, u skladu sa propisima EU.

Ovaj predloženi zakon ima, kao što vidite, 19 članova. Usklađen je sa izvornim pravom EU. U članu 17. predviđene su ... posebne aktivnosti Ministarstva spoljne trgovine kao i formiranje foruma kao savjetodavnog tijela koje potvrđuje određene aktivnosti koje se provode kada je riječ o malim i srednjim preduzećima.

Predstavnički dom je u prvom čitanju, kako rekoste maločas, usvojio ... principe predloženog zakona, uz zaključak da se održi javna rasprava i da se nakon javne rasprave nastavi dalja procedura usvajanja ovog zakona.

Predlažem da ovaj dom usvoji u prvom čitanju Prijedlog zakona o promociji malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u BiH, te da zadužimo Komisiju za ekonomske reforme i razvoj, posebnim zaključkom, da shodno zaključku Predstavničkog doma i mi taj zaključak donesemo i da do kraja mjeseca aprila se održi pomenuta javna rasprava.

Zahvaljujem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Otvaram raspravu. Da li se ko javlja za riječ?
Gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Poštovane kolege, poštovani prisutni, članovi Savjeta ministara, evo, imamo jedan značajan danas zakon u prvom čitanju i njegov značaj nam ne dozvoljava da ... samo prećutno glasamo, podrazumijevajući da naše glasanje znači i odobravanje njegovog dolaska u parlamentarnu proceduru.

Vidimo da je to jedan nevelik zakon sa svega 19 članova koji uređuje oblast promocije preduzetništva i malih i srednjih preduzeća u BiH. Ima nekoliko razloga sigurno zbog čega je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa dostavilo u proceduru ovakav jedan prijedlog a prvi i možda najznačajniji je da je Vijeće ministara u aprilu 2009. godine usvojilo tu Strategiju razvoja malih i srednjih preduzeća za period 2009. i 2011.

Na čemu je zasnovan? Prvo, ova strategija je zasnovana na entitetskim strategijama i odnosi se na period od tri godine. Šta je bio cilj ove strategije? Dakle, prvo da se Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa zaduži da vodi koordinaciju aktivnosti na implementaciji navedene strategije, a cilj koji treba ostvariti, dakle njen cilj, ovakve jedne strategije – da se unaprijedi okruženje za poslovanje malih i srednjih preduzeća, a svi dobro znamo da ako je išta zadatak politike onda je da stvori takvo ... okruženje da omogući da se što veći broj malih i srednjih preduzeća osnuje u BiH. Drugi cilj ove strategije je da se poboljša njihova konkurentnost na domaćem i stranom tržištu. Znamo i po mnogim procjenama da smo i tu hendikepirani i da mnogo još treba raditi na postizanju konkurentnosti. I treći cilj je smanjenje sive ekonomije i siromaštva u BiH.

Dakle, na osnovu tih svih utvrđenih ciljeva radi se godišnji program razvoja i promocije malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u BiH.

Šta su u stvari osnovne stvari zbog kojih treba imati ovakav jedan zakon? Prvo, to je kratkoročni prioritet iz Evropskog partnerstva, obaveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Evropske povelje o malim preduzećima.

Šta su njegove osnovne karakteristike? Prvo, nekoliko najznačajnijih članova ovog zakona. Prvo, u član 2. koji daje definiciju malih i srednjih preduzeća i vidimo da je ovdje prvi put jasno definisano da tu spadaju privredni subjekti koji zapošljavaju godišnje manje od 250 lica

i imaju godišnji prihod manji od 95 miliona ili bilans stanja manji od 86 miliona i samostalni su u poslovanju. Dakle, ove odrednice su mi jasne ali mi nije jasna i očekujem da će, nadam se, ministar nešto progovoriti o tome, ovi iznosi od 95 miliona, 86 itd., kroz zakon mi se čine nedovoljno prilagođeni našoj stvarnosti.

Sljedeći član je član 3. koji govori o podjeli malih i srednjih preduzeća, koji kaže da prema veličini svrstavaju se u mikro, mala i srednja preduzeća. Mikropreduzeća su preduzeća koja zapošljavaju devet i manje lica sa ostvarenim prihodom ili ukupnim godišnjim bilansom stanja manjim od 4 miliona. Ja mislim da zaista u BiH ne znam da li postoje firme koje imaju manje od devet ljudi, a ostvaruju takav poslovni rezultat. Mala preduzeća koja zapošljavaju od 10 do 49 lica sa ukupnim godišnjim prihodom ili bilansom stanja manjim od 20 miliona i srednja preduzeća koja zapošljavaju od 50 do 249 lica i koja imaju godišnji prihod manji od 95 miliona, odnosno godišnji bilans stanja manji od 86 miliona. To su dosta visoki iznosi i bojim se da možda su to i najveće manjkavosti, po meni, očekujući da će ministar naći odgovore zašto su baš ovakve cifre stavljene u zakon.

Postoji još jedna značajna stvar koja se uređuje ovim zakonom, to je vođenje statistike koja kaže kako se računa malo i srednje preduzeće, ali ključni stav je, odnosno član je onaj koji govori o podsticajnim mjerama. To su one mjere koje će se preduzeti za ostvarivanje ciljeva razvoja i promocije malih i srednjih preduzeća i preduzetništva. Dakle, šta govori ovaj član 10.? Govori o onome što treba učiniti da bi se popravio položaj i da bi se omogućio veći broj malih i srednjih preduzeća, kreditiranje pod povoljnim uslovima. Znamo koliko je predstavnika firmi govorilo o potrebi da se kreditira pod povoljnim uslovima i subvencionisanim kamatama. Davanje garancije za domaće i strane kredite, infrastrukturna izdvajanja, tamo gdje država ima mogućnost da uradi nešto. Uklanjanje administrativnih prepreka! Znamo koliko administrativnih prepreka postoji da bi se formirala firma. Pomoć za povećanje zapošljavanja i dugi niz, evo, navedeno 18 različitih podsticajnih mjera koje treba koristiti ... kada se ovaj zakon bude implementirao.

Ono što treba istaći je da sigurno treba skrenuti pažnju da je veliki broj evropskih fondova namijenjen prvenstveno za podsticaj nauke i privrede ali i za podsticaj njenog biznisa. Zna se da su manja preduzeća ekonomski isplativija, što znači da veći broj malih preduzeća predstavlja mogućnost za dobijanje značajnih sredstava iz IPA fondova.

EU je dobro uradila i prepoznala da je ključ rješenja zapošljavanje i popravljavanje ekonomske situacije u zemlji da su mala i srednja preduzeća i ona je uradila jedan dokument koji se zove Povelja o malim preduzećima koja su u različitom stepenu obuhvaćeni u mnogim evropskim zemljama. Dakle, evo ima i BiH kroz ovaj zakon priliku da to uradi.

Dakle, smatram da je zbog svih ovih razloga o kojima sam govorila nužno podržati principe ovog zakona, jer ovaj zakon se usklađuje sa zakonodavstvom i stvara okvir, odnosno koordinaciju razvoja i promocije malih i srednjih preduzeća od svih nivoa vlasti, ostvaruje se pristup fondovima EU, bankama, donatorima i drugim međunarodnim institucijama, omogućava jedinstvena klasifikacija malih i srednjih preduzeća i ispunjavaju uslovi iz Evropskog partnerstva. Dakle, u skladu sa tim ja predlažem da podržimo principe ovog zakona.

Istovremeno, dakle mislim da je neophodno da s obzirom da je Predstavnički dom donio odluku o organizovanju javne rasprave, na kojoj se sigurno ima šta čuti, predlažem znači da prvi zaključak bude da i Dom naroda podržava organizovanje javne rasprave na ovu temu. I drugi, s obzirom da će se održati javna rasprava pa će poslije toga zasjedati Predstavnički dom, predlažem da drugi zaključak bude da amandmanska faza traje 48 sati prije sljedeće sjednice ove komisije.

Hvala vam.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Da li se još ko javlja za riječ? Ima li potrebe predlagач? Izvolite.

Ministar Zirojević. Izvolite.

MLADEN ZIROJEVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženo predsjedništvo, uvaženi delegati, kolege ministri, dame i gospodo, kao što gospođa Majkić reče, evo odavno se već čeka i na ovu strategiju i na donošenje ovog zakona. Ako vam kažem samo da je pokušaj donošenja strategije za period 2005-2007. završio neuspjehom, onda vam je jasno koliko je trebalo truda, kontakata, ako hoćete i ubjeđivanja, da bi došlo do neke političke saglasnosti vezano i za donošenje ove strategije za period 2009-2011. a i evo ovog nacrtu zakona.

Sam zakon, kao što je rekla gospođa Majkić, njegovo donošenje je definisano i SSP-om i Evropskim partnerstvom, kratkoročnim prioritetima i mnogim drugim obavezama BiH. Važnost zakona nije potrebno posebno pojašnjavati uzme li se u obzir činjenica da se 95% privrednih subjekata u BiH upravo svrstava u kategoriju malih i srednjih, mikromalih i srednjih preduzeća. Gospođa Majkić je postavila pitanje zašto baš ove vrijednosti na osnovu kojih se vrši kategorizacija privrednih subjekata. Upravo zato što su to neki evropski standardi, evropske vrijednosti, i to je nešto na čemu je Evropska komisija insistirala pa evo, ako hoćete, i ova jedna nelogičnost: u članu 7., kaže, stav 1. pod 'a) mala i srednja preduzeća sa 0 do 1 zaposlenih', a to je nešto na čemu je zaista Evropska komisija insistirala. Valjda zbog informativnog sistema, zbog statistike, zbog toga svega što treba da predstavlja neki evropski standard.

Šta znači još ovaj zakon? Ovaj zakon je značajan zbog toga što on predstavlja rješenje za uspostavu administrativnog i institucionalnog kapaciteta zaduženog za vođenje ove problematike, za unapređenje razvoja malih i srednjih preduzeća u vidu sektora pri Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa, koji će, između ostalog, biti zadužen za realizaciju operativnih planova na osnovu kojih će biti povlačena sredstva iz ove čuvene IPA komponente ... regionalni razvoj u trenutku kada nam ta sredstva i ta komponenta, IPA komponenta, bude dostupna. Znači, sticanjem statusa kandidata.

Ja ne bih dalje dužio, mislim da je gospođa Majkić već rekla sve ono što je trebalo da se kaže vezano za ovaj zakon. Jednostavno vas pozivam da podržite njegovo usvajanje. Neka ide na javnu raspravu, ali evo ponavljam, dosta je trebalo truda da dođe u poziciju da se ovaj zakon nađe u Parlamentu.

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Da li se još ko javlja za riječ?

Ako se ne javlja za riječ, možemo pristupiti glasanju.

Prvo glasamo o Prijedlogu zakona.

Ko je „za“?

Koliko vidim jednoglasno, niko „protiv“, niko „suzdržan“.

Konstatujem da je Prijedlog zakona o promociji malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u BiH usvojen.

Sada prelazimo na glasanje o zaključku kojeg je gospodin Koprivica iznio ovdje: da se provede javna rasprava. Mislim da možemo i ovaj drugi zaključak gospođe Majkić. Imamo i ovaj prijedlog zaključka gospođe Majkić da amandmanska faza traje 48 sati prije sjednice Doma. Mislim da možemo i to usvojiti.

Ko je „za“ i jedan i drugi zaključak? Možemo zajedno glasati.

Ima li ko „protiv“? Nema.

„Suzdržan“?

Konstatujem da smo usvojili ova dva zaključka.

Prelazimo na tačku 16.

Ad. 16. Prijedlog zakona o primjeni rezultata analize dezoksiribonukleinske kiseline u sudskim postupcima (prvo čitanje) – predlađač: Vijeće ministara BiH

SULEJMAN TIHIĆ:

Prvo se vodi rasprava o neophodnosti i principima na kojima je Prijedlog zakona zasnovan. Dobili ste Mišljenje Ustavnopravne komisije. Komisija je prihvatila principe Prijedloga zakona. Predstavnički dom usvojio je Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Riječ dajem predsjedavajućem Komisije, gospodinu Ivi Miri Joviću. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Svi smo dobili Mišljenje od strane našeg povjerenstva, ustvrđeno da smo jednoglasno podržali da postoji ustavnopravni temelj, da je usuglašen s Ustavom i pravnim sustavom i podržali smo načela predloženog zakona.

Dužan sam informirati da smo u međuvremenu na poticaj i u suglasju s našim poslovnikom o radu, naime, kolege iz Zastupničkog doma su organizirali javnu raspravu, pa kako mi nismo imali ovaj zakon u prvom čitanju tako nismo ni mogli donijeti odluku o

održavanju javne rasprave, ali želim informirati kolege da je nas nekolicina iz Doma naroda, iz Ustavnopravnog povjerenstva bilo na ovoj javnoj raspravi. Bila je vrlo korisna i mislim da ćemo u ovom vremenu u amandmanskoj fazi imati mogućnosti i potrebe da uložimo amandmane kako bismo kvalitetu ovog teksta pojačali.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Riječ dajem predlagaču zakona Srđanu Arnautu. Izvolite.

SRĐAN ARNAUT:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani delegati, u 26 zemalja Evrope uspostavljene su operativne baze DNK podataka dezoksiribonukleinske kiseline. Nažalost, ne postoji drugi termin koji bi se mogao koristiti, ali je u većoj upotrebi ovaj termin DNK tako da ću ja u nastavku govoriti skraćenicu. U skladu s tim, neophodno je da i naša zemlja, kao članica Savjeta Evrope i na putu priključivanja u EU, stvori zakonske uslove za vođenje DNK registra.

Jedan od razloga za donošenje zakona sadržan je i u potrebi jedinstvene borbe protiv terorizma i organizovanog kriminala u šta je uključena i BiH. Prilikom izrade zakona ispoštovana je Preporuka broj 92.1 Savjeta Evrope o zaštiti genetičke privatnosti. Takođe, odredbe zakona usaglašene su i sa međunarodnim dokumentima koje je ratifikovala naša zemlja kao što je Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Uvođenjem u sudsku praksu biološkog vještačenja metodom DNK analize praktično su otvorene neograničene mogućnosti za otkrivanje nepoznatih izvršilaca krivičnih djela uz istovremenu mogućnost eliminisanja pojedinih osumnjičenih kao izvršilaca krivičnih djela. Ova metoda koristi se i u cilju identifikacije identiteta nestalih lica, identifikacije poginulih uopšte. DNK analiza zapravo se već primjenjuje u BiH ali rezultati dobijeni tom vrstom vještačenja čuvaju se u internim bazama podataka pojedinih laboratorija iako su poslužili kao osnov za rasvjetljavanje teških krivičnih djela u kojima je izvršilac bio nepoznat. Ovim zakonom propisuje se da Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja pri Ministarstvu sigurnosti uspostavlja i održava DNK bazu podataka, vrši analizu i upoređivanje DNK profila, te prema naredbi suda i tužilaštva dostavlja tražene podatke za potrebe krivičnog i sudskog postupka. Zakonom je regulisana i dostupnost DNK profila laboratorijama, dostupnost u krivičnom postupku, dostupnost sudu u vanparničnom postupku proglašenja osobe umrlom, te dostupnost sudu i tužilaštvu za identifikaciju leševa. Na kraju, potrebno je napomenuti da Agencija, u okviru međunarodne pravne pomoći, ima ovlaštenja upoređivati primljeni DNK profil sa profilima koji se nalaze u bazi podataka.

Gospodin Jović je već spomenuo da je Predstavnički dom organizovao javnu raspravu u kojoj su učestvovali i, kao gosti, profesori iz susjednih zemalja. I moram reći da susjedne zemlje nemaju ovaj zakon tako da je BiH iskoračila unaprijed u odnosu na regiju, pokušavajući da ovo reguliše barem u jednom segmentu koji se odnosi na sudske postupke i postupke pokrenute pred tužilaštvima.

Hvala lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Otvaram raspravu. Gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Imam jedno pitanje za predlagača. Dakle, vidjela sam da je javna rasprava bila izuzetno kvalitetna i da su bili vrlo meritorni učesnici javne rasprave. Vidim ovdje je posjeta Damira Marjanovića, jednog od vodećih mladih stručnjaka u BiH u oblasti forenzičke genetike; Dragana Primorca, pionira forenzičke DNK analize u regionu; Olivera Stojkovića, vodećeg stručnjaka iz oblasti forenzičke genetike u Srbiji; Željka Karana, jednog od najpoznatijih, ako ne i najpoznatijeg sudskog medicinara u BiH. Neautorizirani transkript javne rasprave je na 50 stranica. Moje pitanje predlagaču glasi: Da ste sami organizovali javnu raspravu, da to nije radio Predstavnički dom, da li mislite da bi kvalitet ovog zakona bio bolji i da li mislite ... da je ova javna rasprava otvorila prostor za veliki broj amandmana?

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Ko se dalje javlja za riječ?
Ako se niko ne javlja za riječ, zamolio bih predlagača da odgovori na pitanje gospođe Majkić.

SRĐAN ARNAUT:

Kvalitet predloženog zakona mogli smo upoređivati sa zakonima u regiji, a rekao sam da takvih zakona nema. Dakle, zaista respektabilni stručnjaci iz regije koji su bili pozvani na javnu raspravu su dali svoj doprinos, međutim ne možemo upoređivati šta bi bilo kad bi bilo, jer pristupi od toga da se uopšte reguliše postupak analize dezoksiribonukleinske kiseline za cijelu zemlju, onda bi to bio svakako jedan mnogo širi zakon. Mi smo pokušali, da tako kažem, da napravimo prvi korak da regulišemo upotrebu analize u DNK postupcima i postupcima pred tužilaštvom, dakle da uvedemo DNK registre i da kažemo kako se DNK uzima u krivičnom postupku, odnosno istražnom postupku i šta se radi sa uzorcima kada se oni unesu u registar, kako se uništavaju itd. Dakle, to je jedan segment.

Mogli ste vidjeti iz neautorizovanog teksta javne rasprave da su stručnjaci iznosili mnogo šire poglede, i sa tog aspekta ste Vi u pravu, kada bi mi regulisali kompletnu analizu dezoksiribonukleinske kiseline, a ne u ovom jednom segmentu. Dakle, nismo bili spremni u ovom trenutku da idemo na tako jedan širok zalogaj, tim prije što to pitanje nije, kažem, regulisano u regiji. Konsultovali smo i propise drugih zemalja ali smatramo da i ovaj jedan iskorak zapravo je ono sa čime već nekoliko godina se susreće i nama susjedna zemlja Hrvatska i Srbija. Ali oni imaju zakon u radnim verzijama već nekoliko godina, ne donose ga, jer kažem, vidjeli ste dileme koje iznose eksperti, profesori univerziteta i zato mislim da je dobro da napravimo ovaj jedan iskorak, da uspostavimo baze, da one sada ne postoje po nekim

laboratorijama, da nisu sistematizovane, i da bi u okviru međunarodne pravne pomoći zapravo imali adresu kojoj se može druga zemlja obratiti.

Hvala lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Ako se više niko ne javlja za riječ da pristupimo glasanju.

Ko je za Prijedlog zakona u prvom čitanju?

Vidim da smo jednoglasno usvojili Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Prelazimo na 17. tačku dnevnog reda:

Ad. 17. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine (prvo čitanje) – predlagač: Vijeće ministara BiH

SULEJMAN TIHIĆ:

Prvo se vodi rasprava o neophodnosti i principima na kojima je Prijedlog zakona zasnovan. Dobili ste Mišljenje Ustavnopravne komisije. Komisija je prihvatila principe Prijedloga zakona. Predstavnički dom je usvojio Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Riječ dajem predsjedavajućem Komisiji Ivi Miri Joviću. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo. Ja također želim samo reći, i to vrlo kratko, da je naše povjerenstvo razmatralo još davno, tj. 5. ožujka, ponuđeni tekst. Ovo su usuglašenosti zapravo Zakona o radu u institucijama BiH i pri tome jednoglasno je podržalo da ima ustavni temelj i da je ponuđeni tekst zakona usuglašen sa ... Ustavom i pravnim sustavom BiH.

Kako se radi o prvom čitanju, ne bih ulazio u bilo koje detaljiziranje. Smatram i predložio bih, kako smo mi bili jednoglasni, da i mi danas ovdje na Domu budemo jednoglasni.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Ukoliko ima potrebe, dajem riječ predlagaču.

SRĐAN ARNAUT:

Zahvaljujem još jednom.

Zakon o radu u institucijama BiH donesen je 2004. godine. Jednom je mijenjan 2005. godine. Ovim izmjenama i dopunama ovog zakona zapravo se usklađuju neka rješenja u Zakonu o radu sa naknadno donesenim izmijenjenim zakonima, što se prvenstveno odnosi na Zakon o

državnoj službi u institucijama BiH i Zakon o platama i naknadama u institucijama BiH. Da napomenem da na nivou EU ne postoje propisi kojima se definiše oblast koja je predmet ovog zakona i sa kojima treba usklađivati zakonodavstvo BiH, osim oblasti zabrane diskriminacije lica koja traže zaposlenje i koja su zaposlena.

Izmjenama i dopunama ovog zakona definisana su pitanja koja se odnose na ugovor o radu, precizirane odredbe koja se odnose na ovlaštenja prilikom odlučivanja za prijem u radni odnos, precizirane odredbe o trajanju punog radnog vremena i zaključivanja ugovora o radu. Izmjenama zakona dopunjene su odredbe koje se odnose na ... zaključivanje kolektivnog osiguranja, odredbe koje se odnose na preostalu radnu sposobnost i odredbe koje se odnose na odlučivanje o pravima i obavezama radnika. Do sada je državni Odbor za žalbe odlučivao o žalbama državnih službenika, ovim zakonom se zapravo daje mogućnost da se ovom Odboru omogući vođenje ... po žalbi kada je u pitanju radni spor uposlenika.

Zakon je u prvom čitanju, kako je rekao predsjedavajući Ustavnopravne komisije, usvojen u Predstavničkom domu. U Predstavničkom domu je organizovana jako interesantna javna rasprava u kojoj su učešće uzeli zapravo i delegati iz Doma naroda, ali i Odbora za žalbe, i poslanici u Parlamentu, i sindikati i mislim da je bilo dosta amandmana (ne mislim nego znam da je bilo dosta amandmana od kojih se većina ponavlja vezano za neke odredbe zakona tako da ima više amandmana od različitih poslanika na iste odredbe zakona).

Ono što mi nismo htjeli da izazovemo ovim zakonom, to je otvaranje rasprave o pravu na naknadu za porodijsko odsustvo, pitanja socijalnih davanja, osnove penzijskog i socijalnog osiguranja itd., jer tih propisa nema na nivou države, međutim u javnoj raspravi se dosta govorilo na ovu temu. Gospodin Koprivica je predložio da se o pravu na porodijsku naknadu ne raspravlja dok odluku ne donese Ustavni sud, tako da jedan dio, i to dobar dio rasprave se vodio u tom pravcu – osiguranja ravnopravnosti po osnovu rada u institucijama BiH. Mislim, mi smo dali viđenje Ministarstva na sve amandmane Predstavničkog doma i danas je njihova Ustavnopravna komisija tako da ćemo znati šta je od amandmana prihvaćeno a šta nije, nakon njihove sjednice.

Hvala lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Koprivica se javio za riječ.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Kao što reče gospodin iz Ministarstva pravde, ovaj Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH dana 11. 3. bio je predmet javne rasprave koja je održana ovdje u ovoj sali. I pored nespornih vrijednosti i određenih unapređenja u odnosu na dosadašnju regulativu koju sadrži Prijedlog zakona o radu u institucijama BiH, javna rasprava je sigurno pokazala i dosta nedostataka koje ovaj prijedlog sadrži.

Prije svega, ovako generalno gledano sporno je bilo nekih pet ili šest članova – 1., 13., 14., 16., 25., 31. i 45. – i pitanje je, kako je i zaključeno u jednom dijelu javne rasprave, koliko se u amandmanskoj fazi može uticati da se ovi članovi, odnosno predloženi tekst ovih članova popravi u amandmanskoj fazi. Jasno je da je specijalni propis, odnosno *lex specialis* kada je riječ o ovoj oblasti, Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i Zakon o platama BiH. Dakle, pojavljuje se jedan problem neusklađenosti ovog prijedloga sa ovim zakonima. Usvajanjem zakona u ovom tekstu mislim da ćemo doći u koliziju, upravo onu koju je javna rasprava u potpunosti i pokazala.

Kao što smo informisani, Predstavnički dom je usvojio u prvom čitanju. U toku je amandmanska faza.

Ovdje se pojavljuje više spornih pitanja, ne samo ovo pitanje o kome je gospodin iz Ministarstva pravde istakao vezano za naknadu za vrijeme porodiljskog odsustva i pitanje koje je na Ustavnom sudu za ocjenu ustavnosti Zakona o platama. Ovdje se pojavljuje i niz drugih pitanja, počev od člana 12., 13., 14., 16., 25., 31. i 45. a ključne su ove procedure koje se tiču žalbenih rokova, nadležnosti za rješavanje žalbi, direktno suprotne odredbe ovim zakonima o državnoj službi u institucijama BiH, tako da ne znam kako će se izaći iz ove situacije.

Dakle, u principu podržavam donošenje ovog zakona, ali zaista sam pesimista na koji način će se izaći iz ove situacije ukoliko se ono što je pokazala javna rasprava sa nizom ovih primedbi bude htjelo ugraditi u ponuđeni tekst zakona i na koji ćemo način doći u situaciju da uskladimo ovaj zakon sa odredbama Zakona o platama i Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, prije svega, kada su u pitanju ove procedure po žalbama. Naravno, tu su i druga pitanja koja su sporna, koja se tiču kolektivnog osiguranja gdje se predviđa obaveza institucija da se mora za sve uposlenike obezbijediti kolektivno osiguranje, pitanje je značajnih sredstava koja će se angažovati po tom osnovu. Takođe, i ova pitanje porodiljskog odsustva gdje se zaista, po meni, čeka odluka Ustavnog suda BiH po pitanju Zakona o platama i bilo bi poučno, po meni, vratiti na doradu ovom ministarstvu i da ove sve primjedbe koje su bile na javnoj raspravi se ugrade, odnosno razmotre, a da u međuvremenu dobijemo i stav Ustavnog suda, pa da tek onda pristupimo donošenju jednog ovakvog zakona.

U principu, dakle sve ono što je rečeno na javnoj raspravi ovom prilikom ponovo podržavam.

Zahvaljujem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Da li se još neko javlja za riječ? Ako ne javlja, onda možemo pristupiti glasanju.

DUŠANKA MAJKIĆ

/nije uključen mikrofon/

SULEJMAN TIHIĆ:

Nisam vidio, izvinjavam se. Gospođa Majkić, evo.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Drago mi je da je gospodin Koprivica progovorio nekoliko riječi, jer sam se uplašila kako je gospodin Jović prokomentarisao da ispada da je sve uredu, a imamo rijetko loš zakon pred sobom. A sada ću reći i argumente zašto je loš. Prvo, to je javna rasprava pokazala. Drugo, Predstavnički dom, njegova Ustavnopravna komisija, koja je donijela odluku da zajedno sa Ustavnopravnom komisijom Doma naroda organizuje javnu raspravu, napravila je sve po proceduri. Dakle, pozvala je sve meritorne učesnike koji mogu i imaju šta da kažu na ovu temu. Dakle, Ministarstvo pravde kao predlagač, pa onda Agencija za državnu službu, Agencija za zapošljavanje, Agencija za ravnopravnost polova, dakle mislim nekih osam, devet institucija je pozvano. Dakle, svi oni koji su bili zainteresovani da kažu svoj stav na tu temu.

Treba napomenuti, prije nego što dalje, još da kažem da je ovo zakon koji se primjenjuje samo na državnom nivou, entiteti imaju svoje zakone. Na javnoj raspravi se čuo veliki broj primjedbi od kojih neke ruše samu suštinu i principe ovog zakona, ali je najstrašnije od svega što smo čuli stav ovog ministarstva gdje je jedan čovjek napravio zakon, stavio ga na sajt Ministarstva i čekao odgovor hoće li neko dati primjedbu i pošto niko nije dao primjedbu ovaj zakon je pušten u proceduru. I onda se nađemo u situaciji u kojoj se sad nalazimo, da preambiciozni pojedinci u ministarstvima, koji ne smatraju da za ... ovakvu oblast treba napraviti interresornu radnu grupu koja će sa svih aspekata posmatrati problem, dovedu nas u poziciju da gledamo šta ćemo sa zakonom i postanemo svjesni svih problema tek onda kad je zakon već došao u parlamentarnu proceduru. Dakle, Ministarstvo konstatuje ... kako nije dobilo ni jednu primjedbu, jer zamislite, molim vas, toliko je interesantan sajt Ministarstva pravde da treba ga svaki dan gledati. Pri tome se nije potrudilo da jedan mejl pošalje svima koji su potencijalni interesenti za ovo i da kaže: molim vas pogledajte taj sajt.

Citiram jednog učesnika rasprave koji je jako fino rekao: 'Konsultacije o zakonu nisu stavljanje prijedloga zakona na web sajt, konsultacije znači sjediti i dogovarati.' E mislim da bi to Ministarstvo trebalo da ima na umu, ovo i sva ostala ministarstva kad dostavljaju prijedloge zakona u proceduru. Dakle, očito je da Prijedlog zakona nije bio uočen, nije bilo primjedbi, pušten je u proceduru, on je sad pred nama i sad gledamo šta ćemo s njim. Mnogi učesnici smatraju da je toliko loš da ga nije moguće popraviti. Ali hoću da skrenem pažnju na ono što smo maloprije govorili, imali smo javnu raspravu i čuli veliki broj mišljenja. Dakle, kad je Parlament, kad radi neke stvari, onda se valjda iskonsultuje sa svima koji mogu da pomognu da se kvalitet zakona dobije. Sad vidimo sve češće da ministarstva bez ikakvih konsultacija šalju nam prijedloge – pa radite s njima šta hoćete. Odgovorni ste ako ga ne donesete, a još odgovorniji ste ako ga ne prihvatite, pa makar ne valjao ništa.

Ovo je isti slučaj koji smo imali nedavno zbog koga je Parlament dobio, zaista, neopravdano je sva salva krenula prema nama kad je Kancelariju za reviziju stavilo u upravne organizacije. I to isto ministarstvo, koje se ni sa kim nije konsultovalo, isto radi samo jedan čovjek, dakle našli smo se u takvoj situaciji da moramo da se branimo za nešto što nismo bili odgovorni. Slična stvar je bila i sa 'Zakonom o autorskim pravima'. Problem zakona se otvorio

tek nakon javne rasprave. Gomile amandmana su krenule prema Parlamentarnoj skupštini i uopšte ne znam kako ćemo iz toga izaći. Na javnoj raspravi o ovom prijedlogu zakona iznesene su krupne primjedbe, zvali su me neki od predstavnika ovih institucija ... koje je Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma pozvala na javnu raspravu i rekli da imaju veliki broj primjedbi i da uopšte ne znaju da li se mnoge stvari mogu popraviti amandmanima jer zadiru u samu suštinu.

Imam veliki broj primjedbi, ne želim da govorim o svim tim primjedbama, ali bih željela da se o tome dogovorimo. Imamo dvije mogućnosti da usvojimo ovakav zakon kakav je: da ga usvojimo u prvom čitanju i da dođe u poziciju da imamo masu amandmana s kojima nećemo moći popraviti suštinu, ili da ga ne usvojimo i natjeramo Ministarstvo da organizuje interesornu radnu grupu kao što rade svi za svaki odbijeni zakon i da ih natjeramo da rade zakone onako kako bi trebalo. Da se u interesornu radnu grupu organizuju svi oni koji imaju šta da kažu na temu ovog zakona.

Dakle, voljela bih da je više delegata napravilo uvid u ovu javnu raspravu da vide kakvi su to složeni problemi koje ukazuju predstavnici koji su učestvovali na javnoj raspravi.

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Božo Rajić se javio za riječ. Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Nisam imao namjeru javljati se po ovoj točki dnevnog reda kao ni po prethodnoj, ali iz principijelnih razloga, zapravo iz moje procjene da se radi o povredi Poslovnika, pa Vama, predsjedavajući, postavljam pitanje: Zašto dopuštate bez potrebe da se rasprava o načelima jednog zakona pretvori u suštinsku raspravu? Vi ste to dopustili i u ovoj i u prethodnoj točki bez ijednoga pravog razloga. Pretpostavljam da ste htjeli biti maksimalno tolerantni, ali ja bih Vas zamolio da ubuduće, dok ravnate sjednicom, ne dopuštate takvu vrstu rasprave.

Drugo, iz ovih razglabanja ova dva zakona, pogotovo sad kad govorimo o ovoj točki, da se uočiti da smo mi ovdje u dosta nejednakom položaju. Zastupnici iz jedne grupacije znaju točno što radi ministar, kakvi su njegovi pojedinci, ko je nešto sudjelovao u nečemu, ko nije sudjelovao u nečemu. Ja nažalost moram priznati, da li zato što sam intelektualno inferioran ili na neki drugi način doveden u tu poziciju, ja nemam korespondencije sa tom vrstom komunikacija, odnosno podataka da bi mogao kazati ovo što sam čuo iz rasprave gospođe Majkić. I čini mi se potpuno deplasirano govoriti o tome ... je li na izradi zakona radila jedna osoba, čak, i ako je to točno, jer je predlagatelj službeno ministarstvo, odnosno Vijeće ministara. S druge strane, zdušno zagovarati stvaranje interdisciplinarnih radnih skupina koje će raditi na pripremama zakona je zbog toga što smo svjedoci da smo imali nekoliko vrlo bitnih zakona u ovoj proceduri koje su radile takve grupacije, pa su također dočekane na šut, odbijene bez i jedne riječi argumentacije i objašnjenja zašto se ne prihvaćaju. Zapravo odbijeni su iz nekih političkih,

dubinskih razloga, a ne zato što zakon nije bio koncipiran u skladu sa nekim načelima, sa nekim pravilima.

I konačno da se osvrnem na nešto što je gospođa Majkić dijelom u pravu kad kaže da je odgovornost na predlagatelju zakona bila a tiče se statusa, odnosno prevođenje promjene statusa državnog Ureda za reviziju. Prihvaćam da bi mogli prigovoriti ovom ministarstvu zato što nam je ponudilo takav zakon, ali od 57 zastupnika u oba doma niko nije to primijetio. Prema tome, budimo barem poštene i recimo da smo mi propustili to vidjeti.

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Replika, je li? Gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Dakle, kako je meni poznato, zakoni se razmatraju u dva čitanja, prvo čitanje su principi zakona, ja sam upravo o tome govorila. Novi elementi koje sam pomenula su nasrtaj na principe zakona. Koliko smo informisani? Onoliko koliko želimo da budemo informisani. Neko može da ode na javnu raspravu, neko uzme transkript javne rasprave pa ga pročita, ali najlakše, ja znam da bi bilo najlakše podići ruku i reći mi smo za to i završiti sjednicu za 10 minuta. Ja mislim da to nije naš posao, naprotiv da treba diskutovati o svakom zakonu. Možda sam ja preambiciozna, ali mislim da je to posao nas koji sjedimo ovdje. Sve drugo je priča da se što prije završi.

SULEJMAN TIHIĆ:

Gospođa Čolo. Izvolite.

BOŽO RAJIĆ

/nije uključen mikrofoni/

SULEJMAN TIHIĆ:

Replika, Božo Rajić.

BOŽO RAJIĆ:

Slušajte, gospođa Majkić, uz maksimalan respekt prema Vašoj osobi i Vašoj ulozi, bilo bi ipak korektno od Vas da nas ne poučavate radu. Vi svoje radne rezultate i ordene ponesite sa sobom, a nas pustite da radimo po svojoj savjesti. Nije smisao sudjelovanja u raspravi da bi se govorilo, nego da bi se doprinijelo rješenju.

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Alma Čolo, pa Branko Zrno.

ALMA ČOLO:

... ja ne mislim da je rješenje u Parlamentu prilikom izrade zakona da to rade interresorne radne grupe. Mi imamo Vijeće ministara kao izvršnu vlast koja ima tamo kompetentne ljude koji rade na izradi zakona. Ja ne mogu reći da sad neka interresorna radna grupa je kompetentnija od tamo državnih službenika koji su obučeni za to da pripremaju zakone. Zakon o radu je donesen 2004. godine, mijenjan je u dva navrata 2005. godine, sva rješenja koja su ponuđena, po meni, su bolja od ovih koje sada imamo trenutno. Mi amandmanima možemo popraviti, gospođo Majkić, ukoliko Vi mislite da nešto nije uredu, možemo sa amandmanima popraviti puno članova i ja ne mislim da treba zakon povlačiti iz procedure, a pogotovo ne mislim da treba čekati presudu Ustavnog suda kada je u pitanju pravo na naknadu za vrijeme porodijskog odsustva, jer znate da je Ustavni sud BiH pretrpan predmetima i u pravilu predmeti se završavaju za ne manje od dvije godine, tako da mi za dvije godine nećemo, godinu i po, dobiti odluku po ovom predmetu. Sud je donio Odluku o privremenoj mjeri, ali odluku o meritumu neće donijeti sigurno brzo, tako da ja mislim da mi treba da idemo danas na usvajanje principa zakona, amandmanski ćemo korigovati ono što mislimo da nije dobro.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Gospodin Branko Zrno, pa Mladen Ivanić.

BRANKO ZRNO:

Hvala lijepa.
Pa, uglavnom na ovom fonu što je do sada kazano, mi ipak danas raspravljamo o principima ovoga zakona. I drugo, ja bih nas sve upozorio da nije ovdje, ovdje ne počinje procedura da bismo o njoj danas raspravili, ovo je procedura koja se već odvija. Danas se parlamentarno radno tijelo, znači Ustavnopravno povjerenstvo očituje o amandmanima. Znači, ovaj prijedlog izmjena i dopuna ovoga zakona ušao je u jednu drugu fazu koju mi ... ne možemo ispratiti i popratiti iz pozicije u kojoj danas jesmo, a izjašnjavali bi se samo o njegovim principima.

Ja mislim da bi danas za nas uistinu trebalo biti meritorno mišljenje odgovarajućih radnih tijela našega doma, ovaj zakon prihvatiti u prvome čitanju zahvaljujući javnoj raspravi. I ja isto tako držim da se u amandmanskoj fazi uistinu može puno toga popraviti bez obzira što smo mi vrlo često opterećeni i brojem amandmana, ponekad ... i njihovim smislom, ponekad nažalost i besmisлом, ali mislim da danas u ovoj fazi u kojoj jesmo, u prvom čitanju, ne trebamo stati na put ovomu zakonu, jer nećemo uraditi ništa.

Hvala lijepa.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Gospodin Mladen Ivanić. Izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Ja ću podržati ovaj zakon u prvom čitanju. Podržao bih kritičnost gospođe Majkić kada bi znao da su ministri iz reda srpskog naroda preglasani. Ali ako nisu preglasani, ako su glasali za ovo, onda mislim da je njena ova kritika trebala da ide prema ministrima koji su, ako je tačno, podržali ovo, a ne prema nama. Oni su u vlasti, oni stoje iza zakona. Ili, ako su preglasani u potpunosti, onda prihvatam Vaše stavove i podržaću Vas, ali da bi u cjelini bili jasni moramo znati šta je, jesu li glasali ili nisu glasali za ovaj zakon. Ako jesu, onda to više nije zakon Ministarstva bezbjednosti, nego je prijedlog zakona Savjeta ministara i ne može se kritičnost zbog lošeg, ako i postoje loši elementi, prema jednom ministarstvu krenuti, nego prema svim članovima Savjeta ministara koji su za to glasali. E to, da bismo mogli voditi adekvatnu raspravu i kvalitetnu, morali bi uvijek imati takvu vrstu informacije.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Gospodin Slobodan Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Gospodine predsjedavajući, dakle, posmatrajući kako je vladajuća koalicija složna oko ovoga zakona, predlažem da odmah počnemo rad na izradi novog zakonskog teksta što se tiče ovoga zakonskog projekta.
Hvala vam.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Mislim da smo iscrpili raspravu, možemo pristupiti glasanju.

Ja se izvinjavam. Mladene, jeste li postavili pitanje?

MLADEN IVANIĆ
/nije uključen mikrofon/

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, onda molim predlagača da odgovori.

SRĐAN ARNAUT:

U odnosu na više pitanja koja su postavljena, samo da kažem da smo mi ispoštovali onu oficijelnu proceduru koja je pred nama bila i stvar je svakog doma hoće li organizovati javnu raspravu i proširiti krug lica koja učestvuju u raspravi o ovom zakonu. Dakle, radi se o sistemskom zakonu, kako je već rečeno, donesenom 2004. godine, i on je jači u odnosu na parcijalne zakone. Vezano za ono što je u sukobu sa Zakonom o državnoj službi, samo da kažem da se može korigovati Zakon o državnoj službi prema ovom zakonu, dakle može se proširiti

ingerencije Odbora za žalbe, međutim i ne mora, i mi smo odgovorili Ustavnoj komisiji da prihvatamo tu vrstu amandmana. Dakle, načelno hoću da kažem da ... u amandmanskoj proceduri dio toga smo mi prihvatili što se odnosi na osiguranje Zakona o državnoj službi.

Što se tiče onoga što je rečeno, treba sjesti i dogovarati se, to je predstavnik sindikata rekao, i ja se slažem da se sjedi sa sindikatom i dogovara ono što su pitanja sindikata, ne što je pitanje usvajanje zakona. I koliko ja znam, ne prisustvujem sjednici Vijeća ministara, nije bilo preglasavanja oko ovog zakona.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, hvala lijepo.

Možemo li sada glasati?

Ko je „za“ Prijedlog zakona u prvom čitanju? „Za“ je 10. Je li tako?

Ko je „protiv“? Niko.

„Suzdržan“?

Konstatujem da je Prijedlog zakona usvojen.

Prelazimo na 23. tačku dnevnog reda:

Ad. 23. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka (prvo čitanje) – predlagač: Vijeće ministara BiH

SULEJMAN TIHIĆ:

Ovo je prvo čitanje. Prvo se vodi rasprava o nužnosti i principima na kojima je Prijedlog zakona zasnovan. Dobili ste Mišljenje Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH. Zajednička komisija je prihvatila principe Prijedloga zakona. Predstavnički dom usvojio je Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Riječ dajem Boži Rajiću kojeg je Zajednička komisija imenovala za izvjestioca. Izvolite gospodine Rajiću.

BOŽO RAJIĆ:

Gospodine predsjedavajući, nemam što dodati onome što imate u materijalima o izvješću ovog povjerenstva.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, hvala lijepo.

Riječ dajem predlagaču, predstavniku predlagača. Gospodin Mate Miletić, pomoćnik ministra? Izvolite.

MATE MILETIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Uvaženi zastupnici, ja želim na početku samo kazati da je ovaj zakon prvi puta donesen 2005. godine. Do sada je jednom mijenjan, znači 2009. godine. Sadašnje izmjene koje su predložene, odnosno usaglašavanje teksta ovog zakona sa standardima u EU, to je minimum standarda koje smo mi bili i dužni prihvatiti u ovim izmjenama. Kao što je vama svima poznato, BiH je zaključila sporazum sa EU 2006. godine. Ona se tada i obavezala da će preuzeti minimum standarda koji se primjenjuju u EU, a vezani su za zaštitu tajnih podataka i razmjenu.

Ove promjene su vrlo bitne iz više razloga, prvo, mi smo sad u fazi potpisivanja aranžmana na postojeći sporazum i, drugo, ukoliko prođu ove izmjene koje su predložene od strane Evropske komisije, bit ćemo u mogućnosti da po prvi puta vršimo razmjenu tajnih podataka sa EU. Ovaj zakon je bio na više radnih grupa, znači na više sjednica radne grupe. Također, vodila se jedna radionica na Kupresu gdje smo imali sa predstavnicima parlamentarnog Povjerenstva za nadzor nad radom OSA-e BiH, a to je bilo u studenom mjesecu 2009. godine. Znači, zakon je neophodan da bi nastavili dalji rad. Nisu samo izmjene ovog zakona već se radi o izmjenama podzakonskih akata koji su doneseni u skladu sa ovim zakonom.

Ja sam imao toliko. Hvala lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Otvaram raspravu. Gospođa Majkić.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Prvo, imam obavezu da kažem da ćemo mi podržati u prvom čitanju ovaj zakon i podržaćemo ga u drugom čitanju pod uslovom da prođu dva amandmana koja su vezana za pokušaj prenosa nadležnosti sa MUP-a RS-a na državni nivo.

Prvo, nismo ubijedeni. Kaže da je zakon usklađen sa evropskim zakonodavstvom, a pri tome nije navedena ni jedna norma tog evropskog zakonodavstva, ni jedan broj, nego je samo onako rečeno - usklađen sa zakonodavstvom. Drugo, pošto se odnosi na sve nivoe vlasti, onda bi bilo logično da u njegovoj izradi učestvuju i predstavnici MUP-a RS-a, znači entitetskih MUP-ova, što niste smatrali za potrebno i niste uključili. Znači, samo institucije na državnom nivou su to radile, iako ste morali to uraditi, s obzirom da kaže da se odnosi na sve nivoe. Treća stvar, uvodi se bezbjednosni službenik koji obavlja poslove u ovom ministarstvu RS-a, u MUP-u, a odgovara ministru bezbjednosti što je apsolutno nedopustivo, takav način.

I drugo i treće je proširenje nadležnosti državno-bezbjednosnog organa u članu 34. kojim se rad svake institucije svih nivoa vlasti koje rukuju tajnim podacima, to znači da i podatke privrednog tipa, dakle za sve podatke preuzima kontrolu Ministarstvo bezbjednosti, što za nas nije prihvatljivo. Dakle, i član 35. u kojem se predviđa uvođenje potpune kontrole rada informacionih sistema u institucijama na svim nivoima vlasti koje rukuju tajnim podacima. Do sada smo imali takvu ulogu prema zakonu samo kad je riječ o tajnim podacima, sada bi to Ministarstvo bezbjednosti preuzelo sve.

Dakle, mi ćemo podržati ovaj zakon u prvom čitanju, ali ukoliko ne prođu dva amandmana, koja praktično brišu odluku da se prijedlog kojim se prenosi ... dosadašnja entitetska nadležnost na državni nivo – mi ćemo biti protiv zakona.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, hvala.

Ko se dalje javlja za riječ? Ako se niko ne javlja, predstavnik predlagača je ponovo tražio riječ. Izvolite, gospodine Miletić.

MATE MILETIĆ

Ja samo da odgovorim na neka pitanja koja su postavljena od gospođe Majkić. Znači, u ovoj radnoj grupi su bile uključene sve institucije koje rade na provođenju zakona, sa predstavnicima OSCE-a, sa predstavnicima NATO-a. Takođe, više puta smo bili na dogovoru u MUP-u RS-a vezano za ove izmjene zakona. Takođe ne bi dobro bilo, opet kažem, da smo ovih dana i pokrenuli sigurnosno provjeravanje, mi smo dobili sve sigurnosne upitnike od strana, od strane MUP-a RS-a. Znači, nije bilo konkretnih prijedloga i primjedbi na ovaj zakon. To je što se tiče ...

Ova institucija sigurnosnog službenika, ja mogu samo reći o tom. Po prvi puta se ona uvodi, znači, a riječ je o osobi, ona nije odgovorna samo nama, Ministarstvu sigurnosti, ona je odgovorna ujedno i ministru entitetskog MUP-a, ne samo MUP-a već i svake institucije koja vrši procesuiranje ovog zakona.

... Informacioni sistem je bio naš zaključak, odnosno naš prijedlog je bio na Vijeću ministara, on je jednoglasno prihvaćen. Znači, svi su glasali, niko nije imao primjedbi i prijedloga na ovo o čemu ste Vi ... Mislim, što se tiče ovih samih izmjena, Vi ste rekli da ovdje se radi samo o suštinskim izmjenama. Predstavnici EU su bili u sastavu ove komisije, tako da mislim da sve ono što je bilo nužno i minimum standarda mi smo prihvatili.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Ako se niko ne javlja za riječ, stavljam Prijedlog zakona u prvom čitanju na glasanje.

Ko je „za“?

Ima li ko „protiv“?

„Suzdržan“? Nema.

Konstatujem da smo jednoglasno usvojili Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Prelazimo na 24. tačku dnevnoga reda:

Ad. 24. Prijedlog revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma (akt Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01-37-310/10 od 15. 2. 2010. godine)

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobili ste materijale koje je dostavilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice. Također ste dobili Mišljenje Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku. Zajednička komisija usvojila je Prijedlog revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma i zaključila da Prijedlog revidirane strategije prati osnovne odredbe o zakonodavnim aktivnostima, tj. prvo i drugo čitanje. Prestavnički dom usvojio je Prijedlog revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma u prvom čitanju sa zaključcima.

Riječ dajem zamjeniku predsjedavajućeg Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku, gospodinu Zoranu Koprivici. Izvolite, gospodine Koprivica.

ZORAN KOPRIVICA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Pa evo, da ne ponavljam sve ovo što ste Vi već istakli. Kao što je poznato, Predstavnički dom je u prvom čitanju usvojio ovu strategiju, nakon odluke Zajedničke komisije za ljudska prava koja je podržala principe Prijedloga revidirane strategije za provođenje Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma u BiH. I ... na Zajedničkoj komisiji je zaključeno da se prilikom njenog daljeg usvajanja u kompletnoj proceduri primijeni zakonodavni postupak, odnosno da se ova strategija razmatra isto kako je to procedura predviđena u redovnoj proceduri za usvajanje zakonskih projekata.

Mi smo na ovoj komisiji jednoglasno podržali ovu strategiju, dali smo mogućnost da se kasnije nakon usvajanja u prvom čitanju ove strategije i zaključaka ... koji budu usvojeni i na jednom i na drugom domu da te zaključke ova komisija ponovo razmatra, da se eventualno ocijeni njihova opravdanost i da se kasnije predloži konačno usvajanje ove strategije. Kao što je poznato, ovo je drugi put da se ova strategija nalazi pred domovima Parlamentarne skupštine BiH u proceduri. I evo, tu smo sada da je razmotrimo, da damo svoje eventualne primjedbe i prijedloge, da razmotrimo i ove zaključke koje je Predstavnički dom već konstatovao i, eventualno, nove predložimo ukoliko ih imamo. Da zadužimo ovu komisiju da kasnije, nakon sumiranja tih rezultata i sa jednog i sa drugog doma, utvrdi i razmotri sve prijedloge i primjedbe koje budu date, te da kasnije konačno u drugom čitanju usvojimo ovu strategiju koja će biti pred nama.

Ja nemam ništa posebno više obrazlagati. Predlažem da ovu strategiju, nakon današnje rasprave, usvojimo u prvom čitanju i damo mogućnost kasnije Zajedničkoj komisiji da razmotri i zaključke Predstavničkog doma i zaključke ovog doma, da u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava razmotrimo te zaključke i da kasnije konačno usvojimo ovu strategiju na narednoj sjednici.

Zahvaljujem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Riječ dajem predlagачu, gospodinu Safetu Haliloviću, ministru.

SAFET HALILOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi delegati, dragi gosti!

Revidirana strategija BiH za provedbu Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma već je bila u parlamentarnoj proceduri polovinom prošle godine. Podsjećanja radi, Vijeće ministara, na sjednici održanoj u januaru 2009. godine, razmatralo je i utvrdilo Prijedlog revidirane strategije nakon čega je ista usvojena i na 53. sjednici Predstavničkog doma, održanoj u maju 2009. godine. Međutim, ovaj prijedlog nije dobio potrebnu entitetsku većinu na 31. sjednici Doma naroda, održanoj u junu 2009. godine. Nakon toga, na sjednici održanoj 7. 7. 2009. godine, Zajednički kolegij oba doma Parlamentarne skupštine ponovo je aktuelizirao pitanje usvajanja ove revidirane strategije i zatražio od Vijeća ministara da uloži dodatne napore radi utvrđivanja novog usaglašenog prijedloga i u što kraćem roku ga dostavi u parlamentarnu proceduru na usvajanje.

Predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice prisustvovali su svim sjednicama domova i radnih tijela Parlamentarne skupštine BiH na kojima je razmatrana predmetna strategija i na osnovu svih diskusija, prijedloga i sugestija identificirali su potrebu za konceptualnim rješenjem u dvije specifične oblasti: suštinsko okončanje procesa povratka do 2014. godine i pristup pripadajućim pravima izbjeglica i raseljenih osoba na naknadu štete u kontekstu Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma. S tim u vezi, izvorni dokument dopunjen je sa dva dodatna, i to dodatak 1. Okvirni program povratka u periodu od 2009. do 2014. i dodatak 2. Koncept za rješavanje pitanja nadoknade štete sa Akcionim planom, što ste dobili, je li.

Ovako dopunjena 'Revidirana strategija' je usaglašena sa nadležnim entitetskim ministarstvima, Vladom Brčko Distrikta, ... i nacrt je ponovo proslijeđen Vijeću ministara gdje se, uz određene amandmane i dopune, utvrdio novi tekst parlamentarnog prijedloga jednoglasno.

Dalje, u skladu sa zaključkom sa 34. sjednice Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku iz marta 2010. godine na kojoj je razmatran Prijedlog revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma, dostavili smo i prijedlog ... izmjena i dopuna, koje imate u materijalima, radi preciziranja o čemu se radi, je li. Rezimirano, predmetni dokument na jedan sveobuhvatan način obrađuje aktuelno stanje, identificirani su problemi i date preporuke za unapređenje pristupa pravima izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika u okviru rada ... radnih grupa, koje su obrađivale tematiku u oblastima:

1. Rekonstrukcije stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, zatvaranje kolektivnih centara i rješavanja pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika i socijalnog stanovanja, sa posebnim akcentom na probleme raseljenih osoba i izbjeglica i stabilnog zbrinjavanja ... kategorija povratnika;

2. Dovršetka procesa povratka imovine i stanarskih prava izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika;
3. Elektrifikacije povratničkih naselja i pojedinačnih stambenih jedinica povratnika;
4. Rekonstrukcije infrastrukture u mjestima od interesa za povratak izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika;
5. Zdravstvene zaštite raseljenih osoba i povratnika;
6. Socijalne zaštite raseljenih osoba i povratnika;
7. Ostvarivanja prava na školstvo raseljenih osoba i povratnika;
8. Prava na rad i upošljavanje raseljenih osoba i povratnika;
9. Sigurnosti raseljenih osoba i povratnika i deminiranje područja povratka;
10. Prava na nadoknadu štete raseljenih osoba, izbjeglica i povratnika.

S obzirom da je pravo na naknadu štete, prema mišljenju pojedinih zastupnika, bilo nedovoljno obrađeno, posebna pažnja u naknadnom radu posvećena je prezentiranju ovog pitanja, što je rezultiralo izradom posebnog dokumenta, odnosno koncepta za rješavanje ovog pitanja sa Akcionim planom, što također imate uz ovu strategiju. Također, na zahtjev pojedinih zastupnika razrađen je program povratka sa detaljno prikazanim pokazateljima, dinamikom i projekcijom potrebnih sredstava za suštinsko okončanje procesa u BiH do kraja 2014., tačno po godinama, je li.

Vjerujem da ovako dopunjenom revidiranom strategijom, po proteku više od dvije godine od počinjanja intenzivnog rada na reviziji ovog izuzetno važnog i kompleksnog strateškog dokumenta, napravljen je jedan sveobuhvatan operativni okvir čija provedba će rezultirati unapređenjem pristupa pravima iz Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Za kraj, dozvolite mi da podsjetim kako je i Vijeće za implementaciju mira u BiH u više navrata na svojim sjednicama naglašavalo potrebu što skorijeg usvajanja i implementacije ovog dokumenta, tj. ove strategije. Smatramo da bi se stupanjem na snagu 'Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma' osigurala adekvatna prava svim kategorijama izbjeglih i raseljenih osoba, te predlažemo da se ova strategija što prije usvoji.

Hvala vam.

SULEMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Otvaram raspravu. Gospodin Šaraba, pa Ivo Miro Jović.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege, dakle, ja lično želim da izrazim svoje nezadovoljstvo sa ovom revidovanom strategijom kao što je svoje nezadovoljstvo sa ovom revidovanom strategijom iznijela i Asocijacija udruženja raseljenih lica, povratnika i izbjeglica u RS-u.

Njihov osnovni stav je da je strategija neophodna i potrebna BiH ali sa krupnim promjenama u odnosu na ovaj tekst, kao i da izbjegla i raseljena lica žele da vide državu na djelu,

baš po ovome pitanju. U dorađenoj i revidovanoj strategiji ima još mnogo nejasnih, nepreciznih i dvosmislenih termina. To daje prostora za buduće nesporazume i opstrukcije u realizaciji ovoga dokumenta. Pored prava na slobodan povratak imovine, Aneks VII je zagantovao i kompenzaciju za imovinu koja se ne može vratiti. Međutim, pitanje kompenzacije koja se ne može vratiti nije precizno regulisano. Zato ovo pitanje, po mišljenju Asocijacije, treba preciznije definisati i najbolje bi bilo da se umjesto termina 'imovina koja se ne može vratiti', jednostavno kaže 'uništena i oštećena imovina'.

U Aneksu VII dalje stoji da izbjegla i raseljena lica imaju pravo na izbor mjesta življenja a u ovoj revidovanoj strategiji na mnogo mjesta govori se o principu dobrovoljnosti tamo gdje želi živjeti i kako nadoknaditi svoju imovinu. Zašto se onda u ovoj strategiji kaže da pravo na kompenzaciju imaju samo oni koji se ne mogu vratiti, a ne, recimo, i oni koji se ne žele vratiti. Da li je to možda zato što je većina takvih u RS-u? Da li slučajno ili namjerno se zaboravlja da su mnogi do kompenzacije došli, otvoreno treba reći, prevarom. Kleli su se u povratak, prijavili se za povratak, čekali na red da dobiju pravičnu nadoknadu, jer imaju pravo na to, i onda, kada su dobili, naravno sve su to prodali. Nije li to diskriminacija prema onima koji su od početka iskreno vjerovali i očekivali kompenzaciju?

Sa aspekta međunarodnog prava, uključujući i evropsko pravo o ljudskim pravima, pravo na kompenzaciju je obaveza države. To pravo trebaju da imaju svi građani kojima je uništena ili oštećena imovina, a koji na drugi način nisu riješili to pitanje. Zato ovaj prijedlog strategije i jeste dobar osnov, ali bez korekcije ona bi imala diskriminirajuće elemente, ona tretira sve isto bez obzira šta je ko ranije imao. Ona nudi samo krov, a životna pitanja izbjeglih i raseljenih lica treba rješavati kao socijalna pitanja.

Otkud tvorcima ove strategije da bi kompenzacija mogla ugroziti i obustaviti povratak? Pa možda će upravo i neko od lica koje ostvari sredstva uložiti na povratku na ovaj način. A u isto vrijeme nije se vidjelo da se većina mladih ljudi odlučila za ostanak u novim mjestima življenja, jer su to ustvari njihova mjesta. Nije se vodilo računa da se njima pomogne.

Zvaničnici u Ministarstvu za izbjegla i raseljena lica kažu da se 45 hiljada porodica ili oko 150 hiljada ljudi želi vratiti. Ljudi u ovoj asocijaciji otvoreno kažu da to nije istina. Oni su se prijavili za povratak jer su shvatili da oni koji su ga simulirali u prošlosti bolje su prošli od njih i da je to jedini način da i oni nešto dobiju. Zato pitanje kompenzacije treba riješiti sasvim drugačije, u skladu sa zahtjevima i prijedlozima kako je to iznijeto u prijedlogu sugestija koji su došli od Asocijacije udruženja raseljenih lica, povratnika i izbjeglica u RS-u.

Zahvaljujem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Gospodin Ivo Miro Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo.

Ja ću odmah reći na početku da ću biti među onima koji će glasovati za ovako izrađenu strategiju, a iz moje diskusije će biti upućena kritika prema ovom dokumentu. Nemojte me pitati jer ću vam reći: otkud 40 km od Ostrošca do Fojnice kroz dolinu Neretvice nijedne obnovljene kuće? Nemojte me pitati jer ću vam reći: otkud 40 km od Doboja do Broda sve porušeno, nigdje obnovljene kuće? Reći ću vam: tamo stanovali su Hrvati. Dobili su od ove države i međunarodne zajednice pomoći 1,9% od ukupnih sredstava. U poziciji ustavnoj u kojoj jesmo nije nam lisnica u našem džepu kao kod druge dvojice pa ne mogu sirotinji pomoći, ni vratiti, ni kompenzirati, pa isto tako nemojte da vas čudi što samo prije dva mjeseca 2 milijuna potpore u dolarima samo u četiri-pet općina istočne Bosne i Hercegovine dodijeli se za povratak jednog naroda. A razloge tražim upravo na stranici 5 dokumenta koji je pred nama.

Analiziram ko je radio ovu strategiju. Na razini države: predstavnici Fonda za povratak; na razini Federacije: Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica; na razini RS-a: Minsitarstvo za izbjegle i raseljene osobe. Znači, neposredni implementatori novca, koji sam ja već rekao kakav je rezultat, interesantno: od 20, nijednog Hrvata. Fond na razini države, dva ministarstva u entitetima, u Federaciji: od 10, svih 10 Bošnjaci; u RS-u: od osam, svih osam su Srbi! Kad se ti ljudi budu trebali vratiti, valjda ih treba čekati sigurnost. Pa i iz Ministarstava sigurnosti nijednog Hrvata! Pa bi ti ljudi trebali se zaposliti, pa na razini državne Agencija za državnu službu, Agencije za rad i zapošljavanje, pa Zavoda za zapošljavanje Federacije, Agencije za državnu službu Federacije, tako RS-a – pa nijednog Hrvata! Pa ta djeca bi trebala ići tamo u školu! Pa predstavnici obrazovanja, pa nijednog Hrvata!

E, ja sam to morao reći, govorit ću i dalje, a ko ima kontra argumente, mene bi obradovao, ne bi ražalostio, a ja stvarno moram i dalje vjerovati, jer druge mi nema, da ćemo barem kroz ovo ponekog Hrvata vratiti.

SULJEMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospođa Alma Čolo. Izvolite. Onda Božo Ljubić.

ALMA ČOLO:

Revidiranu strategiju BiH za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma ja smatram kao strategiju kojom će se omogućiti povratak izbjeglica i raseljenih osoba na njihova prijeratna mjesta stanovanja, svih onih koji se do sada nisu mogli vratiti u svoja mjesta stanovanja. Pa, prema tome, ovo što je gospodin Slobodan Šaraba govorio, da se pravo na kompenzaciju imovine, kompenzaciju za imovinu koja se ne može vratiti treba preimenovati u pravo na kompenzaciju za svu uništenu i oštećenu imovinu, smatram da njegova primjedba nije uredu jer Aneks VII. govori o kompenzaciji imovine koja se ne može vratiti. Aneks VII. se prije svega i prvenstveno odnosi na osobe koje se žele vratiti u prijeratna mjesta stanovanja. Takvim osobama treba omogućiti mirnu i harmoničnu reintegraciju, i da će strane stvoriti takve uvjete kojima će se tim osobama omogućiti da se oni harmonično i mirno reintegriraju u prostore u kojima su življeli i prije rata. To doslovno piše u Aneksu VII.

A kompenzacija imovine koja se ne može vratiti, znači one imovine koja je uništena, koja na bilo koji drugi način se ne može vratiti – takvim osobama ovo ministarstvo je i ovo pravo uzelo ... i razradilo u ovoj strategiji, tako da ja mislim da mi ovu strategiju trebamo podržati u prvom čitanju. Komisija za ljudska prava je omogućila da se u skladu sa zakonodavnom procedurom, po kojoj se mogu donositi zakoni, donose i sva druga dokumenta pa, prema tome, i ova strategija, tako da ćemo u amandmanskoj fazi moći djelovati na izmjenu nekih stvari koje su u ovoj strategiji predviđene na ovakav način. Ali ja mislim da strategija povratka treba da bude strategija povratka, treba da bude prije svega strategija povratka. Znači, da se ne zadržava stanje koje je nastalo silom, nego da se svi oni koji se žele vratiti u mjesta stanovanja u kojima su živjeli '92. godine vrate u ta mjesta stanovanja, da im se tamo omogući da mogu raditi, da mogu živjeti. A ko neće da se vrati, u Aneksu VII. stvarno stoji da se strane neće miješati u pravo na odabir mjesta življenja. Svako ima pravo da živi gdje hoće. Ali država ne može pomagati ... jednako one koji žele da se vrate i one koji su izabrali da žive, ne znam, sad u Njujorku pa im treba tamo omogućiti stan i kupiti im stan u Njujorku. Mislim, ta dva prava svakako nisu ista.

SULJEMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Gospodin Slobodan Šaraba, replika. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Pa, gospođa Čolo na svoj poznati način nastavlja da dijeli lekcije svakome, pa i ovaj put. Gospođu Čolo, zaista postoje ljudi koji ne žele da se vrate. Bili su u zatvorima, bili su izloženi torturi, mučenju. Dakle, ljudi koji zbog psiholoških razloga ne mogu da se vrate. Pa moramo uvažiti te razloge. Otkud Vam pravo? Dakle, Vi to posmatrate jednostrano, dakle i zato niste u pravu. Trebate stvari široko posmatrati. Široko posmatrati i staviti se u ulogu i u poziciju tih ljudi koji jednostavno ne žele da se vrate u one sredine u kojima su ranije bili. I treba ispoštovati to njihovo pravo.

SULJEMAN TIHIĆ:

Alma Čolo.

ALMA ČOLO:

Pa, ja stvarno ne mogu da prihvatim da ja kao državni poslanik glasam za postojeće stanje. Znači, da finansijski država podržava ostanak nekoga ko je iz Sarajeva otišao u Banja Luku i da ga mi finansijski podržavamo. Ja ću podržati samo povratak. I ja ću glasati za to. Stvarno ne znam zašto bi ...

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro. Replika, gospodin Ivanić.

MLADEN IVANIĆ:

Mislim da gospođa Čolo nije morala sa tim isključivim da brani svoj stav na koji ona ima pravo. I oni koji ostanu su građani BiH, imali su tragediju, porušene im kuće, nije bitno gdje su, ali to su građani BiH. Onoga u Njujorku, hajde, prihvatam da imate argument, ali za one koji žive u BiH, hoće da ostanu u BiH, aposlutno nemate ni jednog argumenta. I to su građani BiH, žrtve ovog rata. E sad, što politički nekome ne odgovaraju konceptualno, i to mogu da shvatim, ali ne možete ih osuditi i reći da oni ne postoje. Postoje, objektivno postoje.

SULEJMAN TIHIĆ:

Božo Ljubić.

DUŠANKA MAJKIĆ

/nije uključen mikrofoni/

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, gospođa Majkić, replika.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Ja želim da kažem da smo mi prošli put glasali protiv Prijedloga revidirane strategije povratka samo zato što je ona sadržavala samo jedan princip, to je povratak. I zato smo glasali protiv. Evo, sad imamo pred sobom ovu strategiju koja podrazumijeva da se izvrši mirna integracija ili pravo da ljudi izaberu gdje će živjeti. Znači, pravo i povratka koje je izjednačeno, takođe, pravo na naknadu štete, odnosno kompenzaciju licima koja se ne mogu vratiti niti obnoviti imovinu. Dakle, sad smo izjednačili sva tri principa. A u prvobitnoj verziji je bio samo jedan, samo povratak. Dakle, ovo ministarstvo je napravilo određen napor i zajedno sa ostalim institucijama, sa kojima je radilo na tom polju, završilo ovaj posao gdje su izjednačena sva tri prava iz Aneksa VII Dejtonskog sporazuma. Tako da ne pričamo, ako samo pričamo o povratku, vrtićemo se na prvi oblik Prijedloga revidirane strategije, pa ćemo imati ponovo problem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro. Evo, to je sve diskusija, nije replika.

ALMA ČOLO

/nije uključen mikrofoni/

SULEJMAN TIHIĆ:

Božo čeka dugo. Ne znam, ako želiš, evo ja ću svakom omogućiti.

ALMA ČOLO:

Pa Ministarstvo je stvarno stavilo jedan dodatak, to je 'kompenzacija za imovinu koja se ne može vratiti'. Ali sad i to smeta. Evo, Slobodan Šaraba neće da se to tako zove. A u Aneksu VII. se to doslovno tako zove.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro. Imamo Božu Ljubića, pa Dragu Ljubičića.

BOŽO LJUBIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege izaslanici, delegati, gospodo iz Vijeća ministara, nije problem što ja čekam, problem je što izbjeglice čekaju već 15 godina. Prema tome, odmah na početku želim reći da pozdravljam donošenje ove strategije. Ovo je suviše kompleksan dokument da bi se mogao obuhvatiti jednom raspravom ovde na Domu, a isto tako je suviše važan da bi mogao biti ignoriran od strane ovoga visokog doma, čijom, da tako kažem, odgovornošću ili pak zaslugom ova strategija kasni otprilike godinu dana. Zaslugom, ako ćemo dobiti sada bolji dokument; odgovornošću, zato što kasnimo godinu dana na implementaciji ovoga dokumenta.

Iščitavajući dakle ovaj dokument, mi dolazimo do vrlo poraznih činjenica, dakle da od 2,2 milijuna izbjeglih i raseljenih osoba još uvijek više od polovice njih nije se vratilo na svoja ognjišta. I iz toga dakle iščitavamo kolike tektonske poremećaje je izazvao ovaj rat u ovoj državi BiH. Druga porazna činjenica za mene je da preko 2.700 obitelji danas živi u kolektivnom smještaju. To je zapravo ne samo neprihvatljivo, to je neoprostivo u ovoj državi koja je za ovih 15 godina riješila toliko problema i, naravno, suočava se sa mnogima još i dalje.

Zašto je to bitno i zašto je ovaj aneks bitan, zapravo, po meni, uz zaustavljanje rata, implementaciju mira, najbitniji aneks? Zato što zadire u suštinu strukture funkcioniranja ove zemlje. Mi smo ovdje svi svjedoci, dakle bez obzira na kojoj razini obnašamo vlast u BiH – izvršnu, da li smo članovi jednog ili drugog parlamenta, određenih mehanizama usvajanja odluka u našim domovima, pa i tog famoznog tzv. entitetskog glasovanja – ali se vratimo u Dejton i ne možemo mi optužiti kreatore tog Dejtona, pa i tog Ustava kojega ja ne podržavam, odnosno pridržavam ga se dok je važeći, ali nastojim ga u ustavnoj proceduri mijenjati, koji je ustvari računao na povratak izbjeglica, pa je uveo institute entitetskog glasovanja kao instrumente zaštite regionalnih, odnosno entitetskih interesa. Međutim, upravo zbog toga što Aneks VII. nije realiziran, mi danas imamo, dakle taj se institut pretvorio u etničko glasovanje. I danas imamo taj problem koji imamo, i danas se to na neki način, da tako kažem, pokazuje kao kamen spoticanja u određenim dogovorima političkim oko reforme Ustava.

Naime, da je od 250 tisuća Hrvata, koji su tamo živjeli prije rata, da ih se barem polovica vratila tamo u entitet RS, mi bismo danas imali najmanje jednog Hrvata ovdje u Domu, u klubu iz entiteta RS-a, a vjerovatno najmanje dva u Zastupničkom domu itd. Da ne govorim samo o Hrvatima, isto tako se može reći za Srbe u entitetu Federacija i Bošnjake i u jednom i drugom entitetu itd.

Ono što ja ocjenjujem kao drugu, da tako kažem, neprihvatljivu činjenicu iz ovoga perioda koji je za nama je jedna disproporcija u realizaciji povratka, kako u odnosu na konstitutivne narode, tako i u odnosu na entitete. Pa evo, skrećem pozornost vašu na podatak: od 1.025.000 evidentiranih povrataka, 72% se odnosi na Federaciju BiH, evidentiranih dakle, realiziranih povrataka, i samo 26% na RS. Još je poraznije kada to, da tako kažem, pogledamo sa nacionalnog stajališta, pa najeklatantniji podatak je taj da se u RS vratilo samo 8,5% Hrvata. Samo 8,5% Hrvata! Da li je i to trajno, postavlja se pitanje. Tako da u jednoj ovakvoj situaciji

povratka, naravno, ne možemo ni očekivati drugačije odnose, pa i kada je ustavna reforma u pitanju, ili kada se osvrnemo na obnovljene objekte. U Federaciji BiH ostalo je neobnovljenih 25%, uništenog ili teško oštećenog stambenog fonda ... skoro 50%, dakle neobnovljenog i uništenog stambenog fonda u RS-u. I onda nije čudno, ovo što je rekao gospodin Jović maloprije, kad krenete od Doboja do Broda, vidite samo, jedno vrijeme su se vidjeli samo dimnjaci Doboja, a danas se više ne vide ni dimnjaci. Šta je tome razlog? Da li su izdvajana sredstva, da li zato što tamo žive Hrvati, da li zato što iz međunarodne zajednice nije bilo dovoljno sredstava da se pomognu ti ljudi, da li zato što u entitetu nije bilo dovoljno volje da se to radi ili da se traže sredstva? To je sada stvar za analizu, ali nam neće puno koristiti u budućnosti.

I stoga, dakle ja svakako pozdravljam i realizaciju ove strategije, njeno prihvaćanje, međutim ne mogu se pomiriti sa jednom rečenicom iz ove strategije koja se nalazi na strani 4 koja kaže: 'Suštinsko okončanje procesa povratka do 2014. godine i pristup pripadajućim pravima izbjeglica, raseljenih osoba i naknada štete', itd. itd. Ja nisam za to da mi uopće, u situaciji kada još uvijek preko milijun i sto tisuća ljudi se nije vratilo na svoja ognjišta, govorimo o suštinskom okončanju. Kao što ne zastarijeva ratni zločin, tako isto ne može zastarijevati pravo na povratak. Dakle, mi nemamo pravo reći o okončanju povratka 2014. godine.

Stoga, dakle da zaključim ovu svoju raspravu, podržavam donošenje ove strategije, smatram da se u implementaciji ove strategije, posebice kada će biti u pitanju raspodjela sredstava za povratak, da se ne možemo odnositi linearno prema ovim stvarima, jer linearno, kao što vidimo, nije tekla ni realizacija, već da se, ustvari, oni koji će biti odgovorni za ovo, i na razini države i entiteta, odnose selektivno, i to u prvom redu podržavajući obnovu objekata i povratak tamo gdje je on najmanje zastupljen, bilo da je to entitet, bilo da je to regija.

Hvala lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Drago Ljubičić. Izvolite.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Gospodo članovi Kolegijuma, kolegice i kolege članovi ovog doma, gospodo iz Savjeta ministara, ostali uvaženi gosti, evo, čuli smo i ja ću ponoviti da se prijedlog ove strategije po drugi put nalazi u proceduri, a ja bih rekao na jedan određen način da ovaj prijedlog strategije treći put dolazi, čini mi se treći put, na jedan određen način, u opticaj. I evo, ovako ovaj treći prijedlog kada smo dobili, iskreno rečeno, ja sam se ponadao da ćemo ipak sa ovom strategijom ići dalje, jer smo ovako prepoznali u ovom trećem prijedlogu neke elemente koje bi evo ovaj put mogli da prihvatimo i da ovo ide dalje. I, da stvarno se pokušaju rješavati problemi ove kategorije stanovnika koji su značajni i veliki i opterećuju sigurno BiH.

Reći ću vam nešto iskreno, mi iz SNSD-a kada smo se dogovarali i pripremali i za ovu sjednicu, i prošli put i danas, i kada je u pitanju ova tačka dnevnog reda, mi imamo stav da podržimo ovu strategiju i čak smo se dogovarali na jedan određen način i da se ne uključujemo puno u diskusiju i da je jednostavno podržimo iz puno nekakvih naših razloga, kada je u pitanju

ovo. Ali evo, diskusija ide na način ovako kako ide, pa ne možemo očitito izbjeći da se ne uključimo u ovu raspravu. Pa evo, dozvolite mi kratko nešto da kažem i ja o ovom prijedlogu.

Osnovna moja primjedba, bolje rečeno, primjedba iz RS-a na ovu strategiju ili na strategije koje su nam do sada dolazile u proceduru i u prijedlogu je u tome ... što su svaki put ove strategije jednostrano tretirale samo jednu grupaciju izbjeglih i raseljenih lica u BiH. Evo, ponoviću ono što su već neki takođe rekli i što su prepoznali: u suštini tretirali su svi u principu samo ona izbjegla i raseljena lica koji su se izjasnili za povratak, iako je svima poznato, ovo što je rekao i gospodin Šaraba i gospodin Ivanić, mi uporno to govorimo, da u BiH postoje i druga grupacija izbjeglih i raseljenih lica, a to je ona grupacija, evo ja prihvatam, kaže, koje se ne mogu vratiti na svoja predratna ognjišta ali, neosporno je, oni su se izjasnili da se ne žele vratiti. Mi ne možemo pobjeći od te realnosti, mi ne možemo uporno bježati od te činjenice. Mi uporno govorimo da su u Dejtonskom mirovnom sporazumu u Aneksu VII, iako vidimo druga tumačenja, predviđena prava i jednih i drugih, i zbog toga smo tražili uporno i očekivali da se u ovoj revidiranoj strategiji predlože rješenja za pitanja u okviru prava, znači i jednih i drugih.

Treći prijedlog, evo ovaj sada, znači ovaj prijedlog, evo da kažem koji se drugi put nalazi u proceduri, tj. Prijedlog revidirane strategije razlikuje se u nekim elementima u odnosu na prethodna dva prijedloga. Bitna razlika za mene je evo u ovoj strategiji, dozvolite mi da prokomentarišem, na strani 29 u tački 1.2. Pa dozvolite mi, ja ću to pročitati, upravo iz razloga što opet želim da potenciram da su to prava predviđena jednako, po meni. 'Potrebne su reforme pravnog okvira kojima će se osigurati jednakopravan pristup pravima izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika u formalnom statusu i svih onih koji su defakto raseljeni. Sve nadležne institucije u BiH će u cilju konačnog i potpunog rješavanja pitanja izbjeglica i raseljenih osoba i povratnika omogućiti ostvarivanje sva tri prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, i to – pravo na povratak, pravo', ističem ovo, ponavljam, 'posebno pravo na slobodan izbor mjesta življenja', nije u pitanju više samo pravo ljudi koji su se izjasnili da se neće vratiti zato što im je porušena imovina, ljudi imaju pravo da izaberu i mjesto življenja, to je ovdje sada i konstatovano, 'i pravo na nadoknadu štete u skladu sa Aneksom VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.' Ja ovo shvatam da je predlagač napokon imao snage da prizna i prihvati da se u ovoj strategiji bar i na ovakav način nađu sva tri prava izbjeglih i raseljenih lica što je predviđeno, ponavljam, u Dejtonskom mirovnom sporazumu.

Druga razlika je na strani 52 tačka 6.1. koju smo takođe prepoznali u odnosu na dosadašnje prijedloge ovih strategija, koja se odnosi na predmet kompenzacije, evo, iako smo imali ovde i primjedbi i reakcija i na to pitanje, ali evo, prepoznali smo i tu razliku.

Ministar nam je rekao, a vidjeli smo to uz Prijedlog revidirane strategije, dobili smo i dodatak 1. i dodatak 2. U Prijedlogu strategije u dodatku 1. do detalja su razrađena prava i problemi povratnika sa finansijskim prijedlogom i rokovima rješavanja istih do detalja, znači po opštinama, što nemam stvarno ništa protiv, i stvarno bih bio srećan da se u ovom drugom dodatku 2. u nekom narednom periodu upravo nađe i ponude rješenja i za ovu drugu grupaciju. U dodatku 2. koji se odnosi na dugu grupaciju izbjeglih i raseljenih lica konstatovane su i potvrđene razlike i stavovi u mišljenjima za rješavanje pitanja izbjeglih i raseljenih lica koji ne žele povratak. To su evidentne razlike u stavovima i mišljenjima koji dolaze iz Federacije BiH i RS-a. Znači, u tom dodatku 2. je samo to konstatovano i još jedanput potvrđeno otvoreno puno pitanja na koja nema odgovora (nedostatak zakona, propisa u ovoj oblasti itd.)

Veliki broj lica iz BiH, Bošnjaka, Hrvata i Srba, u toku rata izbjegao je i otišao je širom svijeta, od Australije, Evrope do Amerike, raselio se i unutar BiH. Mi to znamo svi. Mnogi su na tim prostorima regulisali svoj status, počeli novi život i ja lično mislim da se nikada neće vratiti u predratna mjesta življenja iz svojih razloga koje oni vjerovatno znaju, znači, i koji su njima poznati, ja ne bih ulazio u to. Lično mislim da se stavovi iz Federacije BiH po ovom pitanju i tretiranju ovoga i razmišljanju neće promijeniti i da će se i dalje insistirati na 100% povratku, evo to smo čuli i danas, a to smo mogli da prepoznamo, i ja sam bar prepoznao u prijedlogu ove strategije, iako smo svjesni da se to neće nikada dogoditi, ovo što sam maloprije spomenuo. Svjestan da u ovoj priči postoji politička pozadina, prvenstveno kod bošnjačkih političkih stranaka, mislim da se na nivou BiH neće formirati kompenzacioni fond ili fond za nadoknadu štete i da se na nivou BiH bar u skorije vrijeme, to je moje mišljenje i procjena, neće rješavati pitanja izbjeglih i raseljenih lica koji ne žele povratak, znači zbog svih ovih razloga.

Dozvolite mi da na kraju završim sa svojim još jednim dijelom komentara. Žalosno je za mene i veliki je problem u BiH, kada se govori o izbjeglicama i raseljenim licima, što se cijelo vrijeme iz određenih krugova u Federaciji BiH plasira priča da su jedni posljedica etničkog čišćenja i genocida a drugi su sa svojih ognjišta otišli sami, da ne komentarišem. Neko će pomisliti da im je bilo lijepo pa, kako ono narod kaže, iz objesti ili bijesa nisu znali šta da rade, pa izmišljaju znači i svake stvari. Gospodo, istina je potpuno drugačija. I jedni i drugi su, to ja lično mislim, iz istih ili sličnih razloga napuštali svoja ognjišta. I dok mi u BiH i o ovom pitanju i o mnogim drugim pitanjima ne budemo drugačije govorili i drugačije razgovarali, mislim da ćemo i u narednom periodu vrlo teško dolaziti do određenih rješenja koja su nam potrebna i koja su potrebna za BiH.

Hvala vam.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Božo Rajić.

BOŽO RAJIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Evo, sad dolazimo do situacije kad se i ova mala polemika između mene i gospođe Majkić pokazuje na djelu. Dakle, kad postoji objektivan interes da se jednom temom bavimo, onda nije bitan broj sudionika i ne smeta, možemo noćiti ako treba u Parlamentu, a ovo je sigurno jedna od tema, ova točka dnevnog reda koja bi morala zaokupiti našu pažnju, čak kad bi bilo bolje nego što jeste, a ne ovako kako jeste. Dakle, pokušat ću pobjeći od potrebe ili slučaja da ponavljam podatke koji su izrečeni, ali na neke osnovne naglaske ću, ipak, morati podsjetiti na njih, zapravo kazati.

Dakle, principijelno na početku se moram očitovati da podržavam donošenje ove strategije i u ovom momentu neću joj gledati u zube. Neću gledati njene pojedinosti, ali ću izraziti neka stajališta kao moguću kategoriju principa, odnosno načela, za izradu ovako važnog dokumenta i izraziti bojazan da nejasnoća pojmova nas može dovesti do nekih novih iskušenja i novih problema.

Dakle, potpuno podržavam argumentaciju gospodina Jovića, koji je argumentirano, argumentirano utoliko što se niko nije usprotivio njegovim tvrdnjama, ukazao na katastrofalan strateški odnos prema povratku Hrvata u cijeloj BiH, osobito u području RS-a gdje argumente ne treba tražiti. Ja bih zamolio, evo formiramo razna povjerenstva – istražna, multikofenzionalna, odnosno multietnička, multinacionalna itd. – da oformimo jedno koje će sjesti u auto i provozati se tim lijepim krajevima naše BiH i da vidite kako izgleda mjesečeva površina na djelu. Dajmo svoj doprinos i tome, prođimo kroz te krajeve gdje nema ljudi, gdje ih je bilo kao pčela prije ovoga rata ili događanja. Danas ih nema i utvrdimo zapravo ... i odgovornosti pojedinim političkim strankama unutar BiH, pogotovo nekim hrvatskim strankama, je li to smišljeni scenario da se održavanjem pustog mjeseca u BiH bez ljudi, bez Hrvata može i dalje eksploatirati činjenica kako smo sami sebi krivi i sami sebe rastjerali.

Dakle evo pozivam, pogotovo kolege iz RS-a, sjednimo u auto i provezimo se Bosanskom posavinom, a kolege Bošnjake sjednimo i provezimo se dolinom Neretve. Dakle, zašto Bosanska posavina i dijelom dolina Neretve, ekstremno to izdvajam kao područja, izgleda kao snimak iz filma *Dan posta*. I ne radi se o ovom kako je gospodin Ljubić spomenuo maloprije, ... mada u nekom globalu zahvatiti tu sliku, ne radi se o prostoru od Broda do Dervente, nego od Broda do Doboja i od Broda do Orašja. Dakle, cijeli taj prostor je jednako pustoš, jednako liči na mjesečevu površinu. To je područje u kojem jedino uspijevaju, i niko ih ne dira, mine. Tamo su mine i to baš namjerno stoje tamo da ne bi bilo ljudi. Ja ovo sa punom moralnom i političkom odgovornošću izjavljujem – tamo stoje mine namjerno da se ne bi mogli vratiti ljudi, jer ne možete izvršiti obnovu kuća kad je minsko polje metar ispod prozora, iza vrata. No dobro, 'ne pada snijeg da pomori svijet nego da pokaže tragove', da vidimo kako se u ovoj BiH uz sve zakletve – globalne, parcijalne – odnosimo prema životnim potrebama ljudi koji su najmanje krivi što im se desilo to što se desilo i što ne mogu svojoj kući.

Drugo, gospodin Ljubić je iznio stajalište, pretpostavljam, (iako se nismo konsultirali o tome da će to biti jedinstven stav Kluba hrvatskih zastupnika u ovom domu), ... da možemo govoriti o dinamiziranju procesa terminiranog za 2014., dakle uključujući poboljšanje svih pretpostavki za povratak i guranje tih kola maksimalno, ali mi nikada nećemo pristati da postoji termin – kad se završava povratak. Povratak za nas ostaje otvoreno, nedodirljivo, moralno i božansko pravo koje niko u ovoj zemlji neće moći ograničiti. Ali učiniti ćemo i podržati ćemo sve što je nužno da do 2014. uradimo najviše što je moguće da se taj povratak približi nekom željenom stanju, da smo evo napravili, barem, dobru većinu tih poslova.

Rekao sam da ću izraziti neke bojazni vezano za terminologiju u ovome dokumentu. Očito je, iz polemika koje su kolege zastupnici u dosadašnjoj raspravi pokazali, da se mi ne slažemo u definiciji pojmova. Prvo, ne slažemo se što definira Aneks VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma, nisu potpuno razgraničeni pojmovi. Jasno je, ne postoji ta jasna razgraničenost između pojmova: raseljena osoba unutar BiH, raseljena osoba unutar jedne društvenopolitičke zajednice, odnosno općine. Nije jasan pojam, osobito nije jasan pojam 'kompenzacije', odnosno 'naknade štete za imovinu koja se ne može vratiti'. Ja iskreno kažem da meni taj pojam nije jasan. Što to znači da se ne može vratiti? Pa onda se na to nadovezuje pojam 'prava na izbor mjesta života'. Točno je to, ali nisam siguran znači li to pravo na izbor mjesta života i pravo i na potporu financijsku da ja promijenim mjesto života svojom voljom.

Dakle, gospodine ministre, da ste registrirali neka od ovih razmišljanja, bojim se da će biti potrebno u drugoj fazi, bolje u drugoj fazi nego kasnije, definirati ove pojmove, postaviti na vrlo jasne principe. Mi moramo točno znati koja su prava u ovoj strategiji postavljena i ne mogu biti pitanja rasprave i pogađanja i koji su pojmovi kojima se barata u provedbi ovoga dokumenta. Čini mi se da ćemo na pojmovima 'prava na izbor mjesta stanovanja', pojma 'kompenzacije za imovinu koja se ne može vratiti', a nije definirano što to znači, i definicija, koju je pokušala citirati gospođa Čolo, o tome što znači 'pravo na povratak', da će nas dovesti do nekih zabuna, pa bojim se do nekih političkih sukoba koji će ići na štetu provedbe, odnosno kvalitetu provedbe ovog dokumenta.

Dakle, da ne idem dalje u razradu, ja zamoljavam da predlagatelj, jer će sigurno biti intervencija, amandmana, pomno prati ove primjedbe i da pokušaju iznaći jasniju definiciju. Dakle, ne mora se mijenjati ova strategija, ali se može u poglavljima, točkama u podtočkama kazati da pod tim pojmom podrazumijevamo to, to, to, pa se stavi u zagradu. Ja jasno znam o čemu govorim. Ja mislim da je gospodin Šaraba u pravu, jer on pod tim podrazumijeva pravo na nadoknadu štete za izgubljenu imovinu na ovaj ili onaj način i pravo da ja ... s tom kompenzacijom odem živjeti gdje god ja hoću, na tragu onoga što je govorio gospodin Ivanić: ostaje državljanin, ne samo državljanin nego građanin BiH itd. Ali čini mi se da ova strategija ne daje dovoljno uporišta da možemo vjerovati, nego će to biti protočan dokument. No kakva god da je smatram da je ovo iskorak i da ovo treba podržati u prvom čitanju, a sve razumne prijedloge koji će ići u nadogradnju ovog dokumenta u drugoj fazi pokušat ću na konstruktivan način shvatiti i poduprijeti.

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Ja sada dajem sebi riječ da kažem par riječi.

Poštovane kolege, članovi Vijeća ministara, mediji, evo, pred nama je Prijedlog revidirane strategija povratka. Mene to podsjeća na ona vremena kada sam i kao poslanik u Narodnoj skupštini RS-a kad smo, da tako kažem, probijali led povratka '96., '97., '98., '99. Evo ovdje su neki bili na drugim pozicijama i u Federaciji i u RS-u i bavili smo se tim pitanjima od imovinskih zakona, opstrukcija koje su bile u povratku, do sigurnosnih i drugih problema. Prošlo je 15 godina od Dejtonskog sporazuma, imamo ove rezultate kakve imamo, vidim nezadovoljstvo. Međutim, svi smo na određeni način više ili manje odgovorni i za ovakve rezultate, jer rezultati povratka jesu i rezultati politika u odnosu na povratak koje su u tim vremenima postojale, koje nisu baš kao danas tako govorile jasno o povratku i mogućnostima povratka. Ali šta je tu je, ja ne bih ulazio sada zašto su ovakvi rezultati i ko je tome doprinio. Svi smo na neki način manje ili više odgovorni za ovo stanje kakvo jeste trenutno.

Ja mislim da se mi trebamo koncentrisati na to da usvojimo ovu revidiranu strategiju, znate. Da svim onim ljudima koji se žele vratiti omogućimo da se vrata, da svim onima kojima je uništena ili oštećena imovina damo naknadu za tu imovinu. Jer to su ljudi koji su, između ostalog, pored svih onih drugih teškoća i patnji u ovome ratu najviše izgubili. Ovdje je veoma važno da svi oni koji žele se vratiti omogućit će se, svim onim kojima je imovina uništena dat će se naknada, bez obzira da li on bio Srbin, Hrvat, Bošnjak itd.

Najvažnije je da što prije usvojimo ovu strategiju, znate da je 15 godina prošlo. Sada ulaziti u ono šta je bilo, kako je bilo, ali povratak, ja mislim da pitanje povratka jeste važno i za opstanak države BiH, znate, i da treba da učinimo sve ono što je moguće da se, koliko je moguće, uspostavi ona struktura koja je bila prije '92. godine. Normalno, to nije moguće uspostaviti kako je bilo '92. godine, nije to ni nakon bilo kojeg rata bilo moguće pa neće biti ni kod nas. Ali daj da uradimo što prije ono što možemo sada uraditi, da ne odgađamo više ove strategije, da se sada ne prepiremo oko nekih formulacije hoće li na jednu ili drugu stranu otići malo više para. Ja jesam za to, evo da ovdje kad govorimo o povratku, mislim da se svi možemo složiti da su rezultati povratka Hrvata najlošiji, katastrofalni i da treba pomoći da se oni koji se žele vratiti da se vrata da se nađu određena sredstva, adekvatna sredstva, neophodna sredstva za taj povratak. Da nemamo tu ni u dolini Neretve, ni, ne znam ti, dolini Bosne takvih krajeva ili bilo gdje drugo kad su u pitanju drugi narodi. Danas je sasvim drugačija rasprava, drugačiji je ton rasprave u odnosu na ono vrijeme koje je bilo prije. I zbog toga isto se slažem s onima koji kažu da ne treba postavljati nikakv rok. Pravo na povratak postoji dok god ima jedan čovjek koji se želi vratiti, i to ne može niko na bilo koji način ograničiti bilo kakvim propisima, ni državnim, ni entitetskim, kada je u pitanju ona imovina koju je neko uživao i bio vlasnik prije '92. godine.

Zato, evo, ja pozivam, a vidim da ste svi tako rekli, da usvojimo ovu strategiju u prvom čitanju i da što prije stavimo u drugo čitanje i da krenemo: na osnovu ove strategije da podignemo kredit 500 miliona, ne možemo iz naših budžeta to izdvojiti, znate. Nema, svi budžeti kad sastavimo, i entiteta i države i kantona i općina, ne nose 80 miliona godišnje, negdje smo neku računicu pravili. Treba nam kredit, a za kredit moramo imati strategiju i moramo imati ono sve drugo što se traži za podizanje kredita, a postoji politički konsenzus da se podigne kredit za povratak.

Hvala lijepo.

Da li se još neko javlja za riječ?

Branko Zrno. Izvinjavam se, nisam vidio.

BRANKO ZRNO:

Hvala lijepo.

Ja sam se davno bio javio za riječ, iako mi se čini sad da treba ovu priču privoditi kraju. Ono što jeste bitno ovdje svakako je prihvatiti ovu strategiju. Ako ćemo izlistavati od stranice do stranice, svaka stranica može biti dobar predložak za diskusiju i za naša stajališta, ali ovo što je do sada kazano svakako treba biti evidentirano. Prema tomu, ova strategija koja je pred nama mora biti i dograđivana i mijenjana do perioda 2014. do kada je ona zahvatila makar dio onih problema koje treba na ponuđeni ili na onaj način koji će biti dograđen ili mijenjan riješiti.

Ja sam se htio više referirati na jednu činjenicu, jer mi vrlo često preko veoma bitnih činjenica pređemo, ali evo već kolege koje su govorile i kolega Ljubić i Rajić, pa djelomično i kolega Tihić tu činjenicu je uvažio i spomenuo je, odnosno htio sam se referirati na ono ... na što se referirao kolega Jović. Jer to na što se on referirao nije i ne mora biti nužno faktor dobre ili loše strategije. Međutim, ono na što se on referirao činjenično uistinu i u svakom slučaju je frustrirajući podatak ili bolje kazati stanje koje traje, koje je dugo. Frustrirajuća istina koja nije strategija, nego stanje koje danas imamo u jednome dijelu, i to je ono što je zabrinjavajuće. Ova

strategija pokušava na sve načine riješiti probleme koji su se desili, odnosno ova strategija pokušava riješiti posljedice onoga što se desilo. A ovo o čemu je govoreno, to je činjenica stanja u kojemu mi danas jesmo. I da li i ova strategija, ovakva kakva jeste i kakva će u svakom slučaju dobiti prolaznu ocjenu u ovome domu, zaslužuje ono što je kazano, što je vezano uz nju, a ne odnosi se direktno na nju? I mislim da o tomu trebamo, samo ponavljam da to ne bismo zaboravili, da o tomu trebamo povesti računa.

Hvala lijepa.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Ako se više niko ne javlja za riječ, stavljam ovu strategiju na glasanje u prvom čitanju.

Ko je „za“?

Ko je „protiv“?

Jedan „protiv“ i jedan „suzdržan“.

Konstatujem da smo usvojili Revidiranu strategiju BiH za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma u prvom čitanju.

Prelazimo na 25. tačku dnevnoga reda:

Ad. 25. Prijedlog strategije razvoja sporta u Bosni i Hercegovini – predlagač: Vijeće ministara BiH

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobili ste Mišljenje Ustavnopravne komisije. Komisija je usvojila zaključak i predlaže Domu njegovo usvajanje. Predstavnički dom usvojio je zaključak Ustavnopravne komisije.

Riječ dajem predsjedavajućem Ustavnopravne komisije, gospodinu Ivi Miri Joviću.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo što ste mi dali riječ.

Ja samo mogu kazati sve ovo što stoji u Mišljenju, jedino bi trebao to ponavljati. Kako smo već malo iscrpljeni ovim vremenom i radom, ja bih odustao od komentara.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, hvala lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ:

Samo bih rekao podržimo Mišljenje.

SULEJMAN TIHIĆ:

Otvaram raspravu.
 Ako se niko ne javlja za riječ, možemo li glasati?
 Ko je „za“ ovaj prijedlog?
 Ima li ko „protiv“?
 Uz dva „suzdržana“ glasa, konstatujem da smo ovo usvojili.

MARIN VUKOJE:

Zaključak.

SULEJMAN TIHIĆ:

... glasamo o ovom zaključku kojeg je predložila Komisija.
 Ko je „za“?
 To je ustvari to, izvinjavam se.

Prelazimo na 26. tačku:

Ad. 26. Rasprava o Izvještaju o aktivnostima Vijeća Evrope u 2009. godini – prijedlog za razmatranje: Delegacija PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope

SULEJMAN TIHIĆ:

Pozivaju se na Rezoluciju 1575 od 2007. godine Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope koja poziva parlamente zemalja članica da najmanje jednom godišnje organizuju raspravu na ovu temu. Predsjedavajući ove delegacije nam je dostavio prijedlog da se ova tačka uvrsti na dnevni red sjednice. Kao materijal za ovu tačku dobili ste Izvještaj o aktivnostima Vijeća Evrope u 2009. godini sa sljedećim priložima: Izvještaj Monitoring komiteta Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope o funkcionisanju demokratskih institucija u BiH i kao dodatak uz ovaj izvještaj Rezoluciju Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope 1701 od 2010. godine, Preporuku Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope 1894 od 2010. godine, Izvještaj sa zasjedanja i sastanaka Komiteta Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope kojima su u toku 2009. godine prisustvovali članovi Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope.

Komisija za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije je primila k znanju ovaj izvještaj i predlaže Domu usvajanje zaključaka. Predstavnički dom usvojio je četiri zaključka koje je predložila nadležna komisija.

Riječ dajem predsjedavajućoj Komisije Almi Čolo. Izvolite.

ALMA ČOLO:

Gospodine predsjedavajući, ne znam da li ima potrebe, ... ali evo mi smo predložili ove zaključke zato što BiH nije ispunila neke postprijemne obaveze kao što je ratifikacija ove Evropske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima i još uvijek mi nemamo imenovane predstavnike u Venecijanskoj komisiji, u Komitetu za sprečavanje torture, jedina smo zemlja od 47 članica Vijeća Evrope koja nema svog predstavnika u Komitetu za sprečavanje torture, nemamo svog predstavnika u Komitetu koji rješava pitanje rasne netolerancije, tako da smo predložili ove zaključke. Ukoliko bude potrebe, ja ću se uključiti u raspravu, ali ovaj izvještaj uglavnom sadrži aktivnosti Vijeća Evrope u 2009. godini, aktivnosti naše delegacije i aktivnosti na zasjedanjima kojih je bilo četiri u 2009. godini i na zasjedanjima Komiteta na koje članovi naše delegacije zbog nedostatka finansijskih sredstava veoma rijetko idu, a zasjedanja Komiteta se odvijaju između redovnih zasjedanja Parlamentarne skupštine.

Hvala.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Otvaram raspravu. Gospodin Slobodan Šaraba, izvolite, pa Mladen Ivanić.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, reći ću nekoliko rečenica o ovome izvještaju. Što se tiče njegove sadržajnosti, ovo je jako korektan izvještaj, ali iz ovoga izvještaja proizilaze svi problemi koji zaista postoje u ovoj državi i koji su posljedica lošeg rada aktuelne vlasti. Pitanja su sasvim logična i ona su ovdje napisana, dakle ona su posljedica lošeg rada ministara i članova Predsjedništva, a sve se može svesti na to – zašto BiH još nije uvijek ratifikovala Evropsku povelju o regionalnim i manjinskim jezicima i zašto BiH nije imenovala svoje članove u evropske komitete i evropske komisije?

Dakle, jasno je da je to posljedica nečijeg lošeg rada i ja bih volio da se u izvještaju precizno kaže zaista i čijeg, mada to proizilazi ovdje: dakle Predsjedništvo nije ispunilo svoje obaveze, Savjet ministara nije uputio u parlamentarnu proceduru ovaj dokument, i to je suština svega ovoga što je napisano ovdje. Iz ovog izvještaja po meni jedino proizilazi da je kolega Ivanić dobro radio, dakle nije bilo tu ni nekih odlazaka na sastanke, ni puno drugih propusta, ali činjenica da je danas BiH takva sa ovom vladajućom koalicijom i da se tu u ovom trenutku ne može ništa promijeniti.

Zahvaljujem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Mladen Ivanić. Izvolite.

MLADEN IVANIĆ:

Prvo, ja moram reći da, bez obzira na naše političke razlike, ambijent koji vlada u našoj delegaciji je sasvim korektan. Dakle, među nama ima puno razlika, mi na iste stvari različito gledamo, ali svi smo mi tamo kao individue i kao pojedinci i kad nastupamo govorimo ne kao delegacija nego kao pojedinci, kao i ovdje što svako od nas nosi ono sa sobom. Ali ono što jeste sramota ove zemlje to je činjenica da mi u Venecijanskoj komisiji nemamo člana već sedam ili osam godina. To je blamaža ove zemlje, ali blamaža samo zato što dva, tri čovjeka, koja su nekada ili sada sjede u Predsjedništvu, ne mogu da se dogovore da na ravnopravan način pošalju tri kandidata. I nećemo to ... sedam godina je zadnji put kad je prijedlog bio i sva je greška bila u tome što je dat jedan kandidat kao preferencija, a to ne prihvataju oni, oni biraju sami između ravnopravnih kandidata. I mi zbog toga ne možemo da imamo svog člana tamo i onda imamo formalnu jednu zastupljenost preko jednog ranijeg našeg člana koji je tamo, ... a u stvari nema funkciju. Pa sramota je da nemamo stručnjake, to nisu političke ličnosti, ova tri, četiri tijela. To je blamaža, mi smo jedina zemlja koja godinama, godinama, zbog nesposobnosti i neinteresovanja nadležnih ministarstava, nema svoje predstavnike. Mi se tamo sramotimo godinama. A elementarna, najminimalnija stvar koja nema veze više sa politikom, neka iz šesira izaberu ko će iz koje stranke biti, samo neka neko već jednom dođe da sjedne na ta mjesta, to su eksperti, to nisu političari. Ali to je jedna sveopšta nezainteresovanost i jedna samo galama kad ovi ljudi dođu da se njima iskukaju naši problemi, a kad treba mi nešto da ovdje uradimo ne uradi se ništa. Ja zaista mislim da je strašna odgovornost Predsjedništva i Savjeta ministara za Venecijansku komisiju, a nadležnih ministarstava za ova ... stručna tijela. I mislim da je jedna afirmacija koju bi BiH tamo mogla dobiti time, jednostavno, rekao bih, na neki način, i jedna šansa pomalo izgubljena.

Mislim da je značajno što je ova delegacija počela da dostavlja ove izvještaje. Ja moram reći da bi bilo jako zanimljivo ponekad i neki od dokumenata, koji Vijeće Evrope, odnosno Savjet Evrope usvoji, informativno podijeliti poslanicima. Ja vam moram reći da mislim da bi za nas bila jako korisna rasprava koja je u Savjetu Evrope bila, sticajem okolnosti sam je ja vodio, ali jedna rasprava o statusu spomenika ruskih vojnika u zemljama koje su sad dobile nezavisnost. Zbog asocijacija o našim događajima, onome što mi idemo i sa kojom kulturom, odnosom i načinom na koji mi to rješavamo, da bi to moglo biti vrlo informativno za rješavanje nekih naših unutrašnjih stvari. I mislim da se cijelom tom drugom dijelu, a ne da se bavimo Savjetom Evrope samo kad je BiH u pitanju, treba posvetiti puno više pažnje. Ima toliko mnogo tema koje su bitne za nas, koje prolaze, a da mi njih ustvari ne znamo. Tako da ćemo, barem ja predlažem da mi iz ove delegacije, odnosno zamjenici da se potrudimo i zamolimo da svaki delegat dobije, pa koga interesuje interesuje, koga ne interesuje nikom ništa.

Ovo je odgovornost institucija, molim vas, ne ove delegacije. Delegacija samo može ovo spomenuti, mi ne biramo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Da li se još neko javlja za riječ?

Ako se ne javlja, možemo li primiti k znanju i usvojiti zaključke Komisije?

Ko je „za“?

Ima li ko „protiv“?

„Suzdržan“?

Uz jedan glas „protiv“ i jedan glas „suzdržan“, konstatujem da smo Izvještaj primili k znanju i usvojili ova četiri zaključka koje je predložila Komisija.

Prelazimo na 27. tačku dnevnoga reda:

Ad. 27. Izvještaj o aktivnostima na projektu Autoput na Koridoru Vc i Plan narednih aktivnosti (materijal Ministarstva komunikacija i prometa BiH)

SULEJMAN TIHIĆ:

Ministarstvo komunikacija i prometa BiH dostavilo je navedene materijale. Dobili ste Mišljenje Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije. Komisija je usvojila Izvještaj o aktivnosti na projektu Autoput na Koridoru Vc i Plan narednih aktivnosti. Predstavnički dom usvojio je Izvještaj o aktivnostima na projektu Autoput na Koridoru Vc i Plan narednih aktivnosti.

Riječ dajem predsjedavajućoj Komisije Almi Čolo ako ima potrebe. Nema. Riječ dajem ministru Rudi Vidoviću.

SLOBODAN ŠARABA
/nije uključen mikrofon/

SULEJMAN TIHIĆ:

Po Poslovniku je ovako, ali evo možemo, slažem se. Možda, ministre, da po Poslovniku treba prvo dati predlagачu pa onda otvoriti raspravu. Ali ovo što Vi kažete, gospodine Šaraba, jeste praktično možda bolje. Izvolite.

Gospodin Šaraba se javio.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, ja ću postaviti ovdje jedno pitanje i želim da dam jedan svoj komentar na ovu informaciju. S obzirom da smo mi ove i slične informacije ...

BOŽO LJUBIĆ
/nije uključen mikrofon/

SULEJMAN TIHIĆ:

Da, možda i to.

BOŽO LJUBIĆ:

.../nije uključen mikrofon/... čujemo izlaganje možda ne bi bilo pitanja, možda bi bilo bolje tako.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, idemo po Poslovniku, po Poslovniku treba prvo predlagač.
Ministar Rudo Vidović. Izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, poštovani supredsjedatelji, dame i gospodo zastupnici, naravno, Autoput na Koridoru Vc je najveći investicijski zahvat u BiH i logično je da bude i pitanja i da se najviši dom u zemlji informira i više, naravno, u odnosu na ono što je napisano u ovoj informaciji, odnosno u ovom izvješću.

Ovo je naš redoviti način sastavljanja izvješća za određeni period i ovo izvješće se odnosi na prošlu godinu, zaključno sa 31.12. kako je i napisano. I ja zapravo nemam namjeru ovdje iščitavati ili obrazlagati dijelove ovog izvješća, vjerujem da ste ga svi pročitali, ali imam namjeru da pred ovim domom iznesem argumente, odnosno realizaciju nekih zaključaka, zapravo, šta se događalo od 31.12. do danas, dakle nakon tri mjeseca, i koji je napredak postignut, a nema napisano u ovom izvješću. Ovdje mogu komotno kazati, dakle, da jedan od zaključaka, najvažnijih zaključaka, rekao bih, koji je na kraju ovog našeg pisanog izvješća, Zaključak 3. je na neki način u potpunosti realiziran i o tome bih vas želio informirati.

Naravno, paralelno aktivnostima koje su se prošle godine vodile na relaciji državno Ministarstvo komunikacija i prometa, kad je u pitanju izrada projektne dokumentacije, zajedno sa entitetskim ministarstvima i entitetskom Direkcijom za autoceste su evo nakon ovih aktivnosti koje je završila Vlada Federacije signalizirale sa županijskim ministarstvima prostornog uređenja i općinskim administracijama u cilju dakle izrade, odnosno izdavanja potrebnih suglasnosti za četiri dionice koje su predmet kreditnog aranžmana i sinhroniziranje aktivnosti za izradu, odnosno obavljanje eksproprijacije, izuzimanje parcela i plaćanje parcela kroz koje prolazi trasa.

Ali evo, nekoliko riječi o aktivnostima koje su se događale, a nisu sadržane u ovom izvješću. Dakle, ovdje je važno kazati da je Odbor za nadzor projekta na Koridoru Vc, koga je formiralo Vijeće ministara, i koji je sastavljen od državnog ministra komunikacija i prometa i federalnog, zatim iz ministarstava dva ministra financija i ministra prostornog uređenja Vlade Federacije, negdje drugom polovicom siječnja na jednom sastanku jasno definirao zaključke koji su rezultat rada ekspertne skupine koja je prošle godine, dakle u 11. mjesecu, definirala jasne aktivnosti koje bi trebalo uraditi da bi se evo, rekao bih, proces koji je bio u fazi zastoja intenzivirao. I u tom smislu su se nakon donošenja zaključaka ovog odbora dogodile aktivnosti u Vladi Federacije. I Vlada Federacije je u drugom mjesecu donijela odluku i utvrdila je i uputila u proceduru Prijedlog zakona o dopuni Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije što je potvrdio i jedan i drugi dom. I Vlada Federacije je, također nakon usaglašenih svih aktivnosti na razini eksperata, koncem ožujka donijela Odluku o utvrđivanju

prijedloga prostorne osnovne Prostornog plana područja posebnih obilježja od značajna za Federaciju BiH autoceste na Koridoru Vc.

Dakle, navedene odluke su bile preduvjet da bi se na nižim razinama, dakle na županijskim razinama i na razini općine, pokrenule procedure za izdavanje potrebnih suglasnosti, ne samo općinskih i županijskih administracija nego i javnih poduzeća, komunalnih, elektro, telekoma itd. Po mojim informacijama koje sam dobio iz federalne Direkcije za autoceste da su te aktivnosti, što se tiče izdavanja suglasnosti, u tijeku i da je već dobar broj prikupljenih aktivnosti stigao u federalnu Direkciju za autoceste, a federalna Direkcija za autoceste će nakon svih prikupljenih aktivnosti pripremiti tendersku dokumentaciju za raspisivanje međunarodnog tendera za četiri dionice za koje su osigurana sredstva u dužini ukupnoj 65 km. Odnose se na dionicu Kakanj – Drivuša u dužini 16 km, Vlakovo – Tarčin u dužini 19 km, dionica Svilaj – Odžak 11 km i dionica Počitelj – južna granica dužine 21 km, odnosno Počitelj – Bijača. Ovdje, naravno, želim kazati još jednu važnu činjenicu ... da su zapravo za ove dionice osigurana kreditna sredstva od EBRD-a, dakle Evropske razvojne banke i Evropske investicijske banke s jedne strane, s druge strane su sredstva za eksproprijaciju osigurana. I Vlada Federacije je dala suglasnost za aktiviranje i angažiranje tih sredstava, a ona se odnose na ubrana sredstva od naplate cestarine za svaku litru prodatog goriva i sredstva od 10 feninga i drugi izvor sredstava je, gospodin Kupusović pomoći će mi, od cestarine, dakle naplaćene za 37 km autoceste. Drugim riječima, po mišljenju u Vladi Federacije, ta sredstva su dovoljna za eksproprijaciju parcela kroz zemljišta kroz koje prolazi autocesta za ove četiri dionice.

I ... na samom koncu ovog dodatnog izvješća, dakle ja vjerujem da će nakon prikupljenih potrebnih suglasnosti za završetak izdavanja građevinskih dozvola, to je naravno po mišljenju i nas u ovom ministarstvu i entitetskih nadležnih institucija, da bi koncem ove godine ili početkom iduće godine sredstva mogla biti operativna i u tom smislu vjerujem da će se dotad završiti međunarodni tender, koji mora imati karakter međunarodnog tendera. I da bi, evo, koncem ove godine ili početkom iduće godine mogli krenuti sa gradnjom autoceste za ove četiri dionice koje su predmet kreditnog aranžmana.

Evo ja sam imao toliko. Hvala vam lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo, ministre.

Otvaram raspravu. Prvo se javio gospodin Šaraba.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle ... iznijecu prvo primjedbu na ovaj dokument. Smatram da bi ovo što je napisano na strani 8. a tiče se obaveza na realizaciji ovoga projekta, po mom mišljenju, trebalo napisati daleko konkretnije. Ako se govori o obavezama koje treba ispuniti u nekom narednom periodu, onda jasno treba staviti nosioce aktivnosti i rokove u kojima treba ispuniti takve obaveze. Dakle, utvrditi da je potrebno sprovesti pravovremenu eksproprijaciju, formiranje direkcije za autoputeve kao javnog preduzeća je dobro. Po mom mišljenju nije precizno jer treba staviti čija je to obaveza i ko je dužan da to ispuni. U realizaciji ovakvog značajnog posla, mislim da svi

moraju znati šta im je obaveza, mislim da svi moraju znati u kom se roku treba nešto ispuniti i ko je odgovoran ukoliko se to ne desi u navedenom vremenskom periodu.

Shvatio sam dakle, gospodine ministre, da ste spominjali jednim dijelom dionicu južno od Mostara, dakle ovaj dio Bijača – Počitelj. Dakle, da li to znači, konkretno Vas pitam, da je riješen problem autoputa na trasi južno od Mostara?

Zahvaljujem.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Božo Ljubić se javio.

BOŽO LJUBIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege izaslanici, delegati, ja u prvom redu želim, da tako kažem, izraziti zadovoljstvo i pohvaliti ovo ministarstvo za jedno vrlo sveobuhvatno izvješće o ovom projektu koji je zapravo jedan od najvažnijih infrastrukturnih projekata koji BiH ima ili će imati pa možda, čak, i u prvoj polovici ovoga stoljeća. Stoga ovo napominjem da istaknem važnost ovog projekta za razvoj BiH, ne samo ekonomski već za njezinu, čak rekao bih, i punu političku integraciju, kako unutarnju, tako i integraciju BiH, sveukupan prostor Evrope, s obzirom da je Koridor Vc uz rijeku Savu jedini panevropski koridor koji prolazi ili dotiče BiH. On je jednako važan za BiH prometno kao i za veliki dio Evrope od Ukrajine pa sve do juga na Jadranu. A ekonomski, naravno, za BiH je nemjerljivo važan jer prolazi kroz najgušće naseljeni dio BiH i izravno mu gravitira oko 2,2 miliona stanovnika. Prema tome, njegove koristi su daleko veće ekonomske nego što su same prometne, a da ne govorimo o obuhvatu, obimu javnih radova koji se izvode kroz taj projekt, o zapošljavanju, o sredstvima koja će biti ubrana kroz PDV itd., posebice u ovom vremenu recesije sveopće, a BiH naravno još naglašene drugim problemima, unutarnjim, strukturnim, političkim i ekonomskim.

S druge strane, čitajući ovo izvješće i dodatno objašnjenje gospodina ministra, želim isto tako istaći tu pozitivnu koordinirajuću ulogu Ministarstva koje je ono ostvarilo u vrlo kompleksnom okruženju, dakle dva entiteta asimetrična, županije, općine itd., itd. Mi smo se suočili i tu za mene postoje dva problema koja ću ovdje istaći i predložiti određene, da tako kažem, prijedloge koji mogu i koji jesu već nanijeli određeni zastoje u implementaciji ovoga projekta.

U prvom redu mi smo se suočili, ovdje u Federaciji prije godinu dana otprilike, sa jednim pokušajem politizacije projekta, pa je došlo do značajnog zastoja u implementaciji već potpisanih kreditnih sporazuma u BiH sa EBRD-om, sa Evropskom investicijskom bankom gdje BiH, odnosno Federacija konkretno već plaća, da tako kažem, ... to se zovu penali ili ne, za rezervirana a nepovučena sredstva bez ikakve potrebe, jer gotovost izvedbenih projekata bi nam omogućila početak gradnje čak i prije ovoga što je rekao gospodin Vidović, što je po meni također optimističan period, dakle prije kraja ove godine. Prema tome, ... da tako kažem, zalaganjem svih ovdje u Federaciji, tu u prvom redu želim istaći i pozitivnu ulogu gospodina Tihića u svojstvu predsjednika SDA, mi smo danas na pragu realizacije ovog projekta i mogu samo apelirati na sve ovdje da se pristupi realizaciji već postignutih dogovora i da se pristupi

izgradnji ovog koridora na više lokacija, od Svilaja prema Vukosavlju, od Kaknja prema Drivuši, od Tarčina prema Sarajevu, od Bijače prema Počitelju, i da se uđe u te tenderske procedure.

S druge strane, Koridor Vc prolazi kroz RS jednom trasom od nekih 45 km, ako se dobro sjećam, i izvedbeni projekt je također u tijeku i završava se, ako već nije završen. I tu opet želim istaći jednu pozitivnu ulogu Vlade u Banja Luci koja je u svoje prostorne planove ugradila već ovu trasu, sukladno idejnom projektu i feasibility studiji. Riješeni neki isto tako vrlo kompleksni problemi kada se tiče kulturno-povijesnih spomenika porad kojih je trasa prolazila, trebala prolaziti. U jednom momentu je bio u koliziji projekt sa energetske projektima, pa je isto tako vrlo pozitivno riješeno. Međutim, ovdje ima jedan drugi problem. To je problem financiranja izgradnje. Odnosno, možda nije problem, ako nije problem ja ću biti sretan.

Kada sam prije dvije godine bio u Briselu, tada kao ministar, i zajedno sa Ministarstvom financija prezentirao Svjetskoj banci, EBRD-u i Evropskoj investicijskoj banci ovaj projekt pod sponzorstvom Evropske komisije pitali su me kako planirate graditi koridor. Rekao sam po principu privatno-javnog partnerstva, s tim što je javno ono što je već urađeno iz Budžeta Federacije i ono što ćemo graditi iz kredita, a privatno onaj koncesijski dio. Mi smo tada već imali plan za Federaciju da ćemo tražiti kredite od EBRD-a i od Evropske investicijske banke za taj dio koji pokriva država, a oni su me pitali šta je sa onim dijelom koji prolazi kroz RS. Ja sam rekao: prema mojim informacijama koje imam, istina neslužbeno, planirano je da se radi po osnovu koncesijskog modela i tu su već sklopljeni sporazumi sa jednom kompanijom, ili su bili negdje na pragu da se sklope u to vrijeme sa Strabagom. Tada su me pitali oni kako se došlo do toga ugovora. Naravno, nisam imao tada ja sve pouzdane informacije, ali oni su otprilike rekli, prema njihovim informacijama, da je to bio nekompetitivan, da tako kažem, pristup i da oni zasigurno mogu jamčiti da ni jedna kompanija koja je na takvom pristupu dobila tender, odnosno dobila ugovor da gradi, ne tender, ugovor da gradi teško će dobiti kredite od bilo koje banke. Međutim, zašto ja ovo govorim? Govorim zato što je ova trasa ..., to zna bolje gospodin Kupusović i gospodin Vidović, a i ja se čini mi se sjećam, bila prema feasibility studiji u prioritarnim dionicama i trebala biti izgrađena 2012. ili najkasnije 2014. Koridor Vc nije kompletan bez te trase.

Ja bih želio da u ove zaključke ... koje je Ministarstvo predložilo kao obveze uđe isto tako da se traži dakle od Vlade RS-a da se odredi o modelu izgradnje, tim više što su i tada kada sam bio u Briselu ove iste banke, EBRD i Evropska investicijska banka, izrazile spremnost da kreditiraju na isti način i trasu kroz RS kako kreditiraju izgradnju 65 km u Federaciji. A, naravno, ja sam tada izrazio spremnost u ime državnog ministarstva da na isti način asistiram entitetu RS kao što smo asistirali i entitetu Federaciji. Jer bojim se da bismo dužim čekanjem na model izgradnje i na osiguranje sredstava došli u situaciju da jedan bitan dio ove trase ne bude završen. Ali napomenut ću vam da ovaj Koridor Vc nije samo naša unutarnja stvar, to je obveza BiH prema evropskom procesu BiH i podsjetit ću na pismo, koje je ovde navedeno u ovom izvješću, ali gospodin Vidović to nije iznio ovdje, predsjednika Mađarske i premijera Republike Hrvatske koji su napisali Evropskoj komisiji tražeći da se pomogne BiH da se izgradi Koridor Vc, 336 km kroz BiH, upravo zato što je to njihov interes jer koridor nije bez toga.

I na kraju jedna moja inicijativa. Dakle, ako ova moja rasprava neće biti dovoljna za formalno pokretanje inicijative, ja ću je pokrenuti na sljedećem zasjedanju Doma, a to je ono što

sam ja rekao već na sastanku Vijeća ministara prije nekih godinu i pol dana: ovaj moment projektiranja i izgradnje Koridora Vc treba iskoristiti da se i ostali projekti koji su komplementarni ovom trasom završe. U prvom redu mislim na plinovod koji bi vodio od Ploča prema rijeci Savi, koji bi spajao Ploče sa južnim tokom koji nakon susreta Putin – Kosor, čini mi se, da će prolaziti kroz Hrvatsku, da se ne bi desilo ovo što se sada dešava u Hrvatskoj. Neki dan vozeći se od Splita Dalmatinom prema Zagrebu vidim mašine paralelno sa autoputem gdje se gradi plinovod. Šta je bilo potrebno sada? Probija se nova trasa da bi došle mašine na mjesto, rade se dupli radovi itd., umjesto da je to urađeno kada se gradila ta autocesta. Dakle, da mi ne bismo došli u situaciju ovdje u BiH da sutra ponovo kopamo pored autoputa novi put za mašine koje će postavljati ovaj plinovod a on nama sigurno treba da spoji tu jednu vertikalu, jer ne zaboravimo – čitav jug Hercegovine je potpuno bez plina i znatni dijelovi sjevera. Prema tome, mislim da ovaj dom treba poslati tu inicijativu Vijeću ministara, nadležnom ministarstvu, mislim da je to Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa koje brine o energetskej politici, jer bez te vertikale mislim da energetska povezanost BiH ne bi bila potpuna.

Hvala lijepa.

SULEJMAN TIHIĆ

/nije uključen mikrofoni/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Lijepi pozdrav, dakle kolegicama i kolegama i svima koji prate naš današnji rad.

Osjećam potrebu reći nekoliko riječi iako sam dobro prehladen, čak mislim i pod jednom blagom temperaturom.

Vidite, ne sporim činjenicu da se izuzetno puno činilo, puno smo radili, ali je opći dojam svakog građanina u ovoj zemlji da se jako malo učinilo i da se jako malo kilometara autoceste napravilo u ovoj zemlji.

Progovorit ću nešto vezano za ovo izvješće jer sam, konzultirajući i druge čija je ovo struka, dakle napravio jednu detaljnu analizu ovog materijala i istodobno došao do jednog zaključka da se evo nije okončala rasprava u Parlamentarnoj skupštini BiH, ovaj dom još nije prihvatio ovo izvješće, niti zaključke koji prate ovo izvješće, a na federalnoj razini, u federalnoj Vladi i u Parlamentu Federacije su već povučeni neki koraci kao da je Parlament odobrio ovakvo izvješće.

U odnosu na dakle ovu analizu koja je učinjena i dostupnih drugih raspoloživih informacija u svezi ovog projekta Autoceste na Koridoru Vc može se zaključiti da se prostor u Federaciji uistinu želi prometno integrirati, što je jako dobro, ali čini mi se ne istim tempom na svim dionicama koje imamo kao takve predviđene. Vidite, Odlukom o usvajanju prostorne osnove Prostornoga plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju na trasi autoceste Koridora Vc za ovo razdoblje, ... u izvješću od 2008. do 2028., definiran je položaj trase autoceste na cijelom koridoru osim, podvlačim, za područje Blagaja i Počitelja, a za to definiranje tog položaja trase dat je rok od šest mjeseci. To sam vidio iz Prijedloga odluke koju je premijer Federacije uputio prema Parlamentu Federacije i usvojio to i jedan i drugi dom. Dalje, imajući u vidu da položaj trase oko ova dva mjesta, Počitelja i Blagaja, nije poznat, onda

to znači da trasa autoceste na Koridoru Vc u zoni grada Mostara i južno od njega u ovom trenutku ne postoji, jer mi ne znamo gdje je most preko Neretve kod Počitelja.

Sve ovo što sam sada rekao, na jedan potpuno drugačiji način, jednom drugačijom virtualnom retorikom je ipak smješteno u ovo izvješće o kojem mi danas raspravljamo.

Dalje, trenutno u Federaciji imamo apsurdnu situaciju, molio bih da mi netko kaže, izreći ću jednu činjenicu, da nisam u pravu. Što je apsurd? Apsurd je da imamo dvije odluke Parlamenta Federacije koje tretiraju isti prostor u zoni grada Mostara i međusobno su u koliziji te dvije odluke. Po jednoj odluci imamo utvrđeno područje autoceste na Koridoru Vc područjem posebnih obilježja od značenja za Federaciju, i ta odluka je objavljena u „Službenim novinama Federacije“ broj 56 od 8. 9. 2008. godine. A po drugoj odluci za to područje u zoni oko grada Mostara mi nemamo prostornu osnovu Prostornog plana za područje posebnog obilježja od značaja za Federaciju za autocestu Koridor Vc. Dakle, postojeća dokumentacija projekta Autoceste na Koridoru Vc se radila šest godina, koliko ja imam informaciju, a sada se predviđa da će se sve riješiti kako je to Parlament Federacije, na prijedlog federalne Vlade, utvrdio svojom odlukom – za šest mjeseci. Nekako mi to neostvarivo djeluje.

I zanimljivo je naglasiti da se pitanje položaja trase autoceste na Koridoru Vc kroz Hercegovinu problematizira zadnje dvije godine, iako je taj položaj trase bio poznat prije šest godina, rekao sam. U zoni grada Mostara položaj trase autoceste je konceptijski na tragu Prostornog plana BiH koji je na snazi, znate koliko, 29 godina. Taj plan je donesen 1981. godine. I pored navedenog, ako je bilo ili ima nekih stručno ili znanstveno opravdanih zahtjeva ili zahtjeva stanovništva Blagaja i Počitelja za izmjenu trase, onda je bilo sasvim logično da se ta mikrolokacija da struci u ruke i da struka riješi to pitanje i da to onda idemo istodobno u rješavanje, dakle svih ovih pitanja, na koji način nas je upozorila svaka ova financijska kuća koja prati financiranje Koridora Vc kroz BiH. Govorim sada samo o Federaciji. Dakle, nije se ništa učinilo da bi se opravdani zahtjevi na stručan i jedan profesionalan način obradili, iako imam informacije da su, vezano za lokaciju mosta preko Neretve u Počitelju, što bi trebalo vezati dakle pravcem prema Vijači, radile stručne ekipe i izbacile 12 ili 14, nemojte me vezati za riječ, raznoraznih varijanti, jer su rađena mjerenja, dakle vrlo su složeni procesi, to sam vidio, ispitivanja tla kud treba ići ta trasa. Znači, nešto je rađeno i formirane su neke radne grupe, formiralo je i resorno ministarstvo koje vodi ministar Rudo Vidović, radili su to i, po napatku resornog ministarstva gospodina Vidovića, ljudi u Federaciji, formirali radnu grupu ali se nisu mogli dogovoriti. E, sada se postavlja pitanje kada će se doista dogovoriti o ovim nekim problematičnim točkama vezano za Mostar, za Blagaj, za most preko Neretve kod Počitelja.

Ova činjenica o kojoj ja sada govorim sadržana je u priloženom materijalu na stranici 3 u točki 3. i vrlo je interesantno da izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH autoceste ovog koridora je rok neizvjestan. Izrada Prostornog plana u Federaciji je također rok neizvjestan, piše u materijalu. Ako je tomu tako, onda je to za mene osobno zabrinjavajuće da bismo onako bjanko prihvatili i prijedloge zaključaka koje prati ovaj materijal. Aktivnosti na realizaciji projekta u Federaciji, citiram, 'izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja za Federaciju je neizvjesna' i vrlo lako se može dovesti u pitanje, zbog ove neizvjesnosti, može se dovesti zbog naših političkih igranki, koje mi znamo odigrati

fenomenalno kada to hoćemo, dakle vrlo lako se može dovesti u pitanje realizacija čitavog projekta izgradnje autoceste Koridora Vc u Federaciji BiH.

Temeljem ugovora sa EBRD-om već je zbog nespремnosti projekata, osobito nepripremljene prostorno planske dokumentacije, već je to netko rekao od prethodnika, plaćena su i to vrlo visoka sredstva, negdje nešto manje od 2 miliona maraka i očekuje nas uskoro plaćanje novog novčanog iznosa po istom osnovu zbog neiskorištenih sredstava. I sada bi bilo zgodno čuti odgovor na pitanje: koliko ćemo mi još tih provizija (kako se to zove, doktor Ivanić me gleda, valjda je to stručan naziv) ... za neiskorištena odobrena kreditna sredstva platiti u ovoj državi i ima li netko uopće taj podatak u odnosu na sve moguće igranke o kojima sam govorio, koje su vrlo, vrlo izvjesne, a ovdje je politička utakmica već zaigrana? Mislim da sam vam dovoljno otvorio oči o čemu se radi.

U Izvješću o aktivnostima na projektu Autoceste na Koridopru Vc i Planu narednih aktivnosti ključni i stvarni problemi ... kao da su stavljeni, kako to obično naši ljudi vole reći, pod nekakav tepih a mjere i aktivnosti koje predlaže Ministarstvo komunikacija i prometa su nedovoljne i nisu utemeljene na rezultatima višegodišnjeg rada eksperata. Ja sam ih pregledao, vidio sam ih, to su radile vrlo referentne tvrtke i vrlo ugledni stručnjaci ..., neki od njih su imali čak i 50 godina, još su živi i zdravi, profesori su na raznim sveučilištima, jedan od njih je profesor Pržulj iz Slovenije koji je bio involviran u naše potrebe za ekspertizu određenih pitanja u odnosu na ovu stvar.

Da ne bismo došli u jednu situaciju, bar mi ljudi koji na jednak način gledamo kompletnu trasu kroz cijelu Hercegovinu, kroz cijelu Bosnu, pa evo i ovo što prolazi kroz Federaciju i kroz RS, dakle u tom pravcu da se izjasnim: da ne bismo zakukali zašto se ništa ne radi u Hercegovini i oko Hercegovine, ja zbog svega izloženog predlažem da Dom naroda Parlamentarne skupštine danas uvjetno prihvati ovo izvješće o kojem mi danas raspravljamo ali da se donesu zaključci koje ću vam sada pročitati. To je jedan zaključak koji ima četiri točke. Mislim da je on malo umjereniji, da on ima u vidu i još jednu činjenicu o kojoj je govorio uvaženi ministar Vidović, a to je sjednica Odbora za nadzor realizacije projekta Koridora Vc od 27. siječnja ove godine, gdje su sa tog sastanka, spomenuo je ministar već tko je tu bio, sve je to točno, dakle poslati zaključci i dat nalog Vladi Federacije da vrati Odluku o prihvaćanju prijedloga prostorne osnove Prostornog plana posebnog obilježja područja od značaja za Federaciju autoceste na Koridoru Vc Ministarstvu, dakle Vašem, gospodine ministre, a sukladno zaključcima sa sastanka ekspertne skupine od 4.11.2009. godine, posebno kada se radi o lokaciji mosta kod Počitelja i trasi kod Blagaja.

Dakle, ja predlažem da prihvatimo ujedno ovo izvješće ali da prihvatite ovaj zaključak koji ću vam pročitati sada. Imam ga, mogu ga i podijeliti ako nešto bude nejasno, vrlo je jasan. Pod:

'1. Da se da podrška Vijeću ministara i Ministarstvu komunikacija i prometa da nastave aktivnosti na izradi neophodne projektne dokumentacije i time stvore ubrzanu izgradnju autoceste na Koridoru Vc kroz BiH.

2. Zadužuje se Vijeće ministara, Ministarstvo komunikacija i prometa i Odbor za nadzor realizacije projekta Koridora Vc da u suradnji s nadležnim tijelima u Federaciji BiH riješe pitanje položaja spornih dijelova trase u cilju izdavanja suglasnosti i dozvola za izgradnju prioritetnih dionica, a što se odnosi i na dionicu Zvirovići-Počitelj na trasi autoceste Koridor Vc.

3. Zadužuje se Ministarstvo komunikacija i prometa da u Planu narednih aktivnosti predvidi pružanje stručne pomoći s ciljem da nadležna tijela u Federaciji usvoje prostornu osnovu Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH autoceste na Koridoru Vc za razdoblje od 2008. do 2028. za čitavu trasu autoceste na Koridoru Vc koji prolazi kroz Federaciju BiH. Time neće biti niti jedna dionica, niti ijedan prostor izoliran prometno, nego će se istodobno raditi u cijeloj Federaciji.

4. Za realizaciju gore navedenog zadužuju se Vijeće ministara i Ministarstvo komunikacija i prometa da u suradnji s nadležnim tijelima u Federaciji BiH nastave pregovore oko zaključenja kreditnih sporazuma s međunarodnim financijskim institucijama za potrebe Koridora Vc.'

Hvala vam lijepa na pozornosti.

SULEJMAN TIHIĆ

/nije uključen mikrofon/

BOŽO LJUBIĆ:

Ne znam kako ćemo ovo tretirati ..., je li, kao repliku ili kao podršku zaključcima jer su se javili novi zaključci, pa evo niko se ne javlja od diskutanata. Ja moram reći, dakle da ovi argumenti koje je iznio gospodin Filipović u znatnoj mjeri stoje. Istina je, dakle da je Parlament Federacije, njegova oba doma, usvojio na svom zasjedanju trasu, tada je bio ja mislim sedmi mjesec 2008., odnosno posebna obilježja na trasi Koridora Vc koji prolaze kroz Federaciju. Ali istina je i ovo što sam ja rekao, dakle da u jednom momentu se pojavila politizacija toga projekta i da smo se suočili sa blokadom i da je, naravno, nakon toga Ministarstvo krenulo u proces traženja rješenja.

Ja želim reći, dakle da čitava južna trasa nije u istoj poziciji. Trasa južno od Mostara ili bolje reći Mostar sjever (granica Hrvatske) je predmet Izvedbenog projekta ali je predmet kredita samo dio koji ide od Bijače do Počitelja i tu je naravno bitno riješiti odmah Počitelj, jer po odluci Parlamenta Federacije, koja je citirana ovdje, čini mi se koja je objavljena u Službenim novinama 2008. godine, moguće je mijenjati trasu, ali u rasponu nekih 500 m ako geoistražni radovi ili diktat prostornog, da tako kažem, plana diktira, ali ne nikako u većem opsegu. Da budem otvoren, ja ne očekujem da će se bilo šta bitnije promijeniti više od tih 500 m, ali naravno ostavljam to ovom ministarstvu, Vijeću ministara i ostalima.

Ja sam pažljivo pokušao slušati, dakle ove zaključke koje je gospodin Filipović iznio, iskreno rečeno, nismo se konzultirali oko njih, ali ja bih ih mogao podržati. Mislim da oni daju, da tako kažem, dodatni zadatak organima vlasti u Federaciji da usvoje odgovarajuće dokumente, ali isto tako ako hoćemo ispuniti svoju ulogu državnog doma, Doma naroda BiH, onda naravno moramo u zaključke uključiti, na odgovarajući način, i ovu trasu koja ide kroz RS. Ali evo, ja

ostavljam možda da ovo ministarstvo predloži, kada je predložilo ove zaključke, ... zaključak u vezi s tim ako smatra da treba.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Gospodin Ilija Filipović želi još nešto.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ja se ispričavam ali moram reći još jednu činjenicu. Ona neće promijeniti stajališta onih koji misle drugačije u odnosu na lokaciju mosta preko Neretve u Počitelju. Ali taj most limitira daljnji rad na izradi Glavnog projekta vezano za poveznicu, glavnu točku poveznice na čvorištu Bijača. To znamo svi, dakle to nije ništa sporno, ... ali bi bilo dobro da znamo njegovo mjesto.

Ja ću vam evo sada biti slobodan reći, spomenuo sam jednog uvaženog profesora Pržulja, samo tri rečenice pročitati što struka, čovjek koji je 50 godina projektant, koji iza sebe ima jako, jako puno radova, poetski je to fino kazao, lijepo bi to bilo čuti kako, na koji način čovjek gleda objekt i grad i na koji način bi se trebali gledati i prožimati jedan grad i jedan most kao jedno arhitektonsko djelo. Kaže: 'Neoprostiva nepravda bi se nanijela historijskom gradu Počitelj ako bi ga izolirali od pogleda i prisustva putnika i turista, isključili iz aktivnog života i osudili na umiranje.' On to zove umiranjem ako se taj most ne bi vidio iz Počitelja. 'Primjeri povezivanja starih historijskih gradova i objekata na javne ceste to najbolje ilustriraju', pa kaže, 'u Istambulu, u Genovi, u Veneciji, rimski gradovi i objekti u Provansi. Počitelj ne smije postati isključivo oaza pojedinaca već dobro u korist svih građana. Pedeset godina promatram, studiram i gradim mostove i još nisam vidio ili doživio u susretu s dobronamjernim ljudima da je neki most ili vijadukt umanjio vrijednost prirodnog prostora susjednog naselja ili grada'. U ovom citatu nabrojani su samo neki primjeri a ima ih još kao 'povijesna jezgra Bratislave, Londona, Beča, Praga itd. Nema ni jednog stručnog dokaza da će most ispod Počitelja narušiti i uništiti Počitelj.' To je kraj citata uvaženog profesora iz Slovenije, prof. dr Milenka Pržulja.

I imam još jednu informaciju, volio bih čuti od ministra da li je ona točna, dakle da se struka, apsolutno struka, eksperti koji su radili, koji su uredno plaćeni za određeni posao, da se protive izmještanju tog mosta dalje od 500 m. Da li je tako? Ako je to točno, onda smo mi tu negdje došli ako ćemo poštovati struku, ako nećemo uzeti neke druge argumente koji će nas odvesti u nekom drugom pravcu. Oprostite na ovoj digresiji ali znam da je to problem južne trase a skopčan je s prelaskom preko Neretve.

Hvala vam lijepo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Da li se još neko javlja za riječ?
Ivo Miro Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo.

Vrlo kratko želim reći da ovo izvješće koje imamo, i na poseban način dopunjeno gospodinom Filipovićem, ne bi trebalo biti problemom danas da svi podržimo da napokon krenemo u realiziranju približavanja komunikacijski BiH Europi.

I pitanje spram ministra htio bih upitati:

'Na stranici 8 imamo da je 25. rujna 2009. godine praktički postao operativan kredit sa EBRD-om. Kada se počinju trošiti sredstva u iznosu od 180 miliona eura? Kad je to otprilike očekivati?'

SULEJMAN TIHIĆ:

Da li se još neko javlja za riječ?
Branko Zrno, je li? Branko, izvolite.

BRANKO ZRNO:

Oprostite, ja sam mislio samo vam predložiti, jer ovdje, nemojmo zaboraviti, imamo i jednu inicijativu

SULEJMAN TIHIĆ:

Znam.

BRANKO ZRNO:

koja bi trebala pratiti, naravno znamo zašto, zbog čuvanja novca. Znači, možemo se izjasniti o ovom izvješću sa predloženim zaključcima i posebno o inicijativi kolege Jukića.

Hvala lijepa.

SULEJMAN TIHIĆ:

Ako nema niko, ja bih se javio za riječ.

Ja u prvom redu želim da kažem da podržavam ovaj Izvještaj o aktivnosti na projektu Autoputa na Koridoru Vc i Plan narednih aktivnosti Ministarstva komunikacija i prometa BiH. Znam da na jednom ovakvom projektu uvijek ima određenih problema koji se javljaju i koji se moraju rješavati. Neki od tih problema su jednim dijelom riješeni, drugim dijelom nisu. Mislim da postoji volja da se riješi i ovo pitanje trase dijela Koridora Vc na području Blagaja, području Počitelja.

Međutim, nisam siguran koliko bi ove zaključke sad mogli usvojiti. Onoliko koliko sam mogao pratiti, znate, da li Dom naroda može zaduživati, ne znam ti, Vijeće ministara, Federaciju, neka ministarstva oko rješavanja nekih konkretnih pitanja, ne znam, je li to 500 m gore, 1.000 m, ili je to ipak stvar određenih institucija, evo da tako kažem, svakako i stručnjaka koji se bave tim pitanjima. Pa bojim se da bi sad nekakvim konkretnim zapisima, eto, nisam do

kraja mogao pratiti za vrijeme izlaganja gospodina Filipovića, i meni se nisu učinili nešto posebno sporni, ali bojim se da ne zadiru u nekakve nadležnosti drugih institucija, da Dom naroda ne može obavezivati te institucije, znate. To mi je na određen način sporno.

Imamo i ovu inicijativu koju je gospodin Božo Ljubić također podnio u okviru ove rasprave o kojoj bi trebali da imamo i stav iz RS-a tako da ova inicijativa, ovi zapisi, možda bi najbolje bilo da ovo pitanje, ovu tačku dnevnog reda danas ne zaključujemo nego da ponovo vratimo na ovu komisiju da razmotri pitanje i ovih zaključaka i ove inicijative pa da na jednoj od narednih sjednica to usvojimo. Evo, teško mi je sad u ovom momentu odlučiti da li prihvatam zaključke ili ne prihvatam. Vjerujem da i drugi delegati nisu vjerovatno u ovom momentu spremni da se tako decidno izjasne, evo, i oko ove inicijative koja se tiče RS-a, pa da možda to ostavimo, vratimo na ovu komisiju pa na sljedećoj sjednici Doma naroda ponovo otvorimo i raspravimo.

Hvala.

Možda da ministra još jedanput pitamo da ministar to komentariše ili da ostavimo. Ako se slažete da vratimo na ovu komisiju i da na sljedećoj sjednici ponovo bude.

Ko je „za“?

Ima li ko „protiv“?

„Suzdržan“? Nema.

Konstatujem da smo usvojili ovaj prijedlog zaključka.

Prelazimo na 28. tačku dnevnog reda:

Ad. 28. Izvještaj o radu parlamentarnog vojnog povjerenika za period oktobar – decembar (materijal parlamentarnog vojnog povjerenika)

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobili ste Izvještaj o radu kao i Mišljenje Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH. Komisija je prihvatila Izvještaj o radu i predlaže Domu njegovo usvajanje. Predstavnički dom usvojio je Izvještaj o radu.

Riječ dajem predsjedavajućem Zajedničke komisije Branku Zrni.

BRANKO ZRNO:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Mislim, ovdje se nema šta puno govoriti. Riječ je o jednoglasnom prihvaćanju ovog izvješća na odgovarajućem povjerenstvu. Ja moram naglasiti, iako ni jednim aktom Parlamentarne skupštine BiH naš povjerenik nije bio u obvezi dostaviti izvješće, on je to sam uradio. Riječ je o izvješću o tromjesečnom njegovom radu. Ja mu zahvaljujem. Evo, sada ponovo u ime Zajedničke komisije vas pozivam da se izjasnimo pozitivno o ovom izvješću.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Otvaram raspravu. Da li se ko javlja za riječ?

Ako ne javlja niko, ako nema ništa novo da se kaže, stavljam na glasanje.
Ko je „za“ ovaj izvještaj?
Koliko vidim, jednoglasno. Niko „protiv“, niko „suzdržan“.

Prelazimo na 29. tačku dnevnog reda:

Ad. 29. Izvještaj o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima BiH za period septembar – decembar 2009. godine

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobili ste Izvještaj o radu kao i Mišljenje Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost. Komisija je prihvatila Izvještaj o radu. Predlaže Domu njegovo usvajanje. Predstavnički dom usvojio je Izvještaj o radu.

Riječ dajem ponovo predsjedavajućem Zajedničke komisije Branku Zrni. Izvolite.

BRANKO ZRNO:

Sve što sam maloprije rekao ponavljam, samo ovo se odnosi na Odbor za žalbe građana. Isto je sve bilo.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Otvaram raspravu.

Ako se niko ne javlja za riječ, ko je „za“?
Konstatujem da smo usvojili Izvještaj o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika.

I 30., zadnja tačka 44. sjednice:

Ad. 30. Prijedlog mjera za poboljšanje uslova poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji BiH

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobili ste Mišljenje Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije. Komisija predlaže Domu usvajanje Prijedloga mjera za poboljšanje uslova

poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji BiH kao i usvajanje zaključaka. Predstavnički dom usvojio je Prijedlog mjera za poboljšanje uslova o poslovanju u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji BiH sa zaključkom.

Riječ dajem predsjedavajućoj Komisije Almi Čolo.

DUŠANKA MAJKIĆ:

Nema je, izašla je.

SULEJMAN TIHIĆ:

Evo imamo njezin izvještaj. Otvaram raspravu.
Da li se ko javlja za riječ? Adem Ibrahimpašić. Izvolite.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja hoću samo ... Dakle, ovo je urađeno 30. novembra 2009. godine. Ja ne znam je li mi ovo usvajamo ili ovo usvaja Vijeće ministara. Ali eto, ako mi usvajamo ovo je sad 19. mart, znači prošlo je negdje četiri mjeseca. A samo ću evo insistirati (dakle, jer je u prvom prijedlogu rok da se on uradi februar 2010. godine, drugi rok februar 2010., treći veoma interesantan) dakle da se utvrdi da li nas na granici proizvođači ne varaju, dakle da li ... robe pa onda na to se obračunava manji PDV. Tu je rok bio kontinuirano, a tvrdim da nas varaju, jer ja ovdje imam fakture iz kojih se vidi da su neke robe jeftinije od naših roba, bez PDV-a ili, recimo, akcize za 3 marke, a u maloprodaji skuplje za 2 marke. Dakle, četvrti rok decembar 2009., četvrta mjera, peta mjera rok januar 2010., šesta mjera rok april 2010., sedma mjera 31. 12. 2009., osma mjera 31. 12. 2009., deveta mart 2010., evo da dalje ja ne kompliciram, da vam to ne čitam. Samo su tri mjere zadnje, kod njih je rečeno da je to kontinuirano decembar 2010. i 25 mjera rok 2012. godina.

Šta vam hoću kazati? Da mi nemamo u ovom ministarstvu kapacitete ... One nisu loše, one nisu van pameti, one su mjere koje bi trebale gasiti požar u ove dvije industrije, ali ljudi nemaju kapaciteta, oni su sad napravili neku grupu tamo, mislim da ih ... za poljoprivrednu i prehrambenu industriju. Dakle, to ministarstvo nije kapacitirano, nema ljudi, nema znalaca za ovo.

Ja mislim da od ovog nema ništa. Hvala vam na trudu. I to ste uradili silom jer vas je Predstavnički dom na to prisilio. Bojim se da od ovog nema ništa, a nisu loše mjere podnesene. I ako mi ne kapacitiramo to ministarstvo ili ne napravimo ministarstvo poljoprivrede, ma koliko se ko ljutio pa neka bude jednog mandata, kao u Belgiji, ministar iz RS-a poljoprivrede neka bude on i državni ministar ili drugi put onaj iz Federacije itd. – nećemo mi moći da ratujemo sa svim ovim mogućim prevarama koje nam susjedi, a naročito susjedi moram reći, priređuju. Svi mi to znamo i sve su one mjere skontane na to, uglavnom na to, da nas ne varaju pa da možemo i mi nešto proizvesti i prodati. Ovako mi uništavamo osnovu opstanka zbog tog što eto niko o ovom nema voditi računa na državnom nivou.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Javio se gospodin Mladen Ivanić. Izvolite, gospodine Ivaniću.

MLADEN IVANIĆ:

Ako sam ja dobro razumio, ovo je usvojeno već. I ovo su mjere

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Ja mislim da je to usvojeno, mi imamo opravdanje.

MLADEN IVANIĆ:

koje je Savjet ministara donio i ovo je nama samo na znanje. Prema tome, ja nemam namjeru puno o ovome voditi raspravu, jer od ovih mjera neće biti ništa. Ovo je jednostavno malo bježanje bilo u jednom trenutku, jedan pritisak zbog lošeg rezultata,

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

I sada je loše i gore.

MLADEN IVANIĆ:

i od ovih mjera neće biti ništa. Mjere će se desiti samo kad se povećaju sredstva za subvencije. I to je jedini način da mi konkurišemo proizvodnji u okruženju, jer visoke subvencije iz Hrvatske i Srbije, a da ne govorim EU koje će uslijediti za tri godine kad padne, u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, carina na nulu, tek će nas riješiti.

Ali ono što smo mogli uraditi, a ne radimo: zašto naše ljude kad dođu u poziciju da izvoze, na njih se strogo primjenjuju fitosanitarne, inspekcijske kontrole, po sedam dana, 15 dana im stoje kamioni tamo u susjednim zemljama, a kod nas se to ulazi bez ikakvog problema i ni jednog ... ne radi. Ako oni mogu 15 dana držati naš kamion sa nekim proizvodima, zašto mi ne bi mogli njihov?

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ

/mikrofon nije uključen/

MLADEN IVANIĆ:

To je ono što možemo uraditi, i to nije problem ni nadležnosti ni bilo čega nego volje i bavljenja tim poslom. Međutim, to se neće desiti i zato će imati jeftin uvoz, jeftine robe i jako puno naših ljudi koji neće imati sa čime da rade. A realno rješenje ovog problema je subvencija, subvencija koju treba da rade entiteti, država i ne mora, mogu da rade, imaju sredstava, ali ne rade. Tako da, evo jedna informacija, čuli smo šta su problemi – od ovog neće biti ništa.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Slobodan Šaraba. Izvolite.

Molim Vas, izvinjavam se, gospodine Šaraba. Evo repliku ima Adem Ibrahimpašić, nisam vidio.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Evo, ja se ne bih složio da je subvencija jedina stvar. Naše ... subvencije bi mogle biti puno veće nego u Hrvatskoj i Srbiji pa da mi dođemo u paritet. A evo, molim vas, zašto neko ko se bavi tim poslom, evo da kažem Uprava za indirektno oporezivanje, ne provjerava vjerodostojnost cijena roba koje se uvoze? Zašto se dozvoli da se te cijene potcjenjuju pa onda plate, em državi plate manji PDV, em nas čini nekonkurentnim na vlastitom tržištu. Eto, i to je jedna od mjera koja se može, koja ovdje piše, i nije jedina.

I još nešto, ove mjere nisu suštinu dotakle. A suština je kako našeg proizvođača učiniti konkurentnim osim subvencije. Imamo najsitniji posjed u okruženju. Mi moramo otvoriti proces ukрупnjavanja posjeda. Moramo naći neku politiku da više ja, ne znam, proizvođač, ne sijem tri ili pet hektara nego da sijem ili da čuvam krave na 200 hektara, a to nije nemoguće, i nije van pameti, niko se s tim ne bavi.

SULEJMAN TIHIĆ:

Dobro, hvala.

Slobodan Šaraba, izvolite, pa Ivo Miro Jović.

SLOBODAN ŠARABA:

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege, dakle, ja se ne slažem da je ovo informacija. Dakle, tačka je u dnevnom redu postavljena tako kao da je mi usvajamo. Dakle, ovdje ne stoji informacija po programu mjera i tako, nego stoji *Prijedlog mjera*. Dakle, postavljena je, iako ne precizno, ... u pravcu kao da to mi usvajamo. Ako je to tačno, onda ne znam zašto se ova tačka dnevnog reda nije pojavila u januaru ili u decembru kada je i trebalo da se pojavi, ako je došla u Parlament 30. novembra i usvojena. Dakle, mi smo u jednoj zaista, da kažem, specifičnoj situaciji ovdje. Bilo bi logično da mi danas raspravljamo informaciju o efektima mjera koje su usvojene u decembru, ako su one zaista tad usvojene. A ovako, šest mjeseci poslije toga dobivati taj program mjera kada su mnoge od tih mjera trebale da budu implementirane i da daju rezultate, mi dobivamo jednu informaciju na način, odnosno dobivamo jednu tačku dnevnog reda neprecizno postavljenu na način da mi danas ovdje ne znamo da li je zaista usvajamo ili je to informacija.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.

Gospodin Ivo Miro Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ:

Ja sam mislio da će ova točka kraće, mislim, izuzetno kraće trajati, razumijevajući da je ovo jedno od izuzetno važnih pitanja i da doista ove mjere koje su unutra predložene stoje upravo u onom suodnosu koji smo mi ovdje čuli šta bi to trebalo raditi. I zato moj bi bio prijedlog da u suglasju sa naslovnicom u kojoj se kaže da mi dobijamo u primitku prijedlog navedenih mjera radi upoznavanja i daljeg postupanja, mislim da treba pohvaliti onoga ko je ove mjere napravio i sačinio. One će biti korisne za ovu zemlju ako budu ispoštovane, a unutra je puno zadaća. Zato bih sugerirao kolegama da ne trošimo snage nego da se opredijelimo podržati ovaj materijal koji smo dobili.

SULEJMAN TIHIĆ:

Hvala lijepo.
Alma Čolo, izvolite.

ALMA ČOLO:

Predsjedavajući, ja se izvinjavam. Morala sam izaći na početku. Vi ste dobili ovaj naš izvještaj. ... Ne znam da li je to neko rekao da ovaj Prijedlog mjera za poboljšanje uslova poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji je Ministarstvo sačinilo na naš zahtjev. Znači na zahtjev i Doma naroda i Predstavničkog doma, znate to. I oni nama predlažu ovdje, oni su znači u novembru to sačinili, to je stajalo u Predstavničkom domu, oni su bili u dilemi da li uopće da ide na Dom i onda su na Domu usvojili ovo i onda je ... to nama otvorilo put da mi razmatramo na našoj komisiji i da predložimo Domu usvajanje. Mi smo predložili da se usvoji, ali da se ovi rokovi koriguju. Mi bi ih sad trebali pomjeriti sve uglavnom za tri mjeseca, jer je prvi rok bio februar 2010. godine.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Meni se čini decembar 2009. godine.

ALMA ČOLO:

Decembar 2009. godine. Onda bi trebalo sve rokove pomjeriti, da se da preporuka ovom ministarstvu da se pomjere rokovi. To smo mi predložili u našem izvještaju, pa zato i govorim.

/zajednička diskusija/

SULEJMAN TIHIĆ:

Pa vidite, očito da je ovdje bilo ... Evo gospođa Čolo je rekla da smo mi ovdje usvojili zaključak i zadužili Vijeće ministara da u roku od 60 dana izradi mjere za poboljšanje stanja u poljoprivredi, a posebice mjere kojima će povećati pokrivenost uvoza izvozom poljoprivrednih proizvoda. I oni su uradili te mjere, evo to je bilo 8. januar 2010. godine. Bile su izgleda dileme da li to treba da se nalazi uopšte na sjednicama domova ili da se podijeli poslanicima samo da

prime k znanju. I onda je u jednom momentu Zastupnički dom to stavio na dnevni red i 23. marta usvojio. I mi smo po principu automatizma, što tamo prođe, stavili ovdje na dnevni red. Možda je ispravnije kad bi mi ovo primili k znanju, jednostavno, a ne usvajati. Jer na osnovu naše odluke oni ne rade, oni rade i bez naše odluke. Tako da bolje da usvojimo ovo što je naša komisija predložila i da ne vodimo više ...

Ko je „za“?

Ima li ko „protiv“?

Uz dva glasa „protiv“ i jedan „suzdržan“, konstatujem da smo usvojili i ovaj izvještaj i ovaj zaključak naše komisije, također.

Na ovaj način je završena 44. sjednica Doma naroda.

Sjednica je završena u 15,20 sati.